

Gruodžio 1 d., š. m. suėjo lygiai penki metai kaip Brooklyne (N. Y.) pasirodė naujas lietuvių katalikų laikraštis "Amerika", kurio įsteigėjas buvo kun. J. Balkūnas, p. Kazys Vilniškis, kun. N. Pakalnis, kun. J. Simonaitis ir kiti.

ALRKSA organui "Gar-sui" išsikėlus iš Brooklyno į Wilkes Barre, Pa., lietuvių katalikai liko be savo laikraščio. Kun. J. Balkūnas, kun. N. Pakalnis ir kiti uolūs lietuviškos katalikiškos spaudos platintojai ir rėmėjai rūpinosi kaip nors aptarnauti lietuvių katalikus katalikiška spauda. Kadangi abu Garb. Vadai buvo nuosirdūs "Darbininko" bendradarbiai, tai jie ir pasuko visą akciją į "Darbininką". Toje apylinkėje "Darbininkas" turėjo ir turi daug bendradarbių ir rėmėjų. "Darbininkas", anot kun. J. Balkūno, "natūraliai tapo mums organu".

Kun. J. Balkūnas "Amerikoj" rašo: "Pagaliau, 1930 m. gegužės mėn. buvau kuniečių siunčiamas Bostonan pradėti DARBININKO New Yorko ir New Jersey žinių skyriu. Tas skyrius ėjo per 3 metus (nuo 1930 m. liepos 1 d.). Tas skyrius ir dabar tebėra, o tik vadinas "Rytinių Valstybių žinių" skyrius.

Po trijų metų (Brooklyne) prigijo sumanymas steigti savo spaustuose ir leisti laikraštį. Ir štai per 5 metus Brooklyniečiai džiaugiasi savu laikraščiu "Amerika". Džiaugiasi ir visa išeivija, džiaugiasi ir "Darbininkas" susilaukęs partnerio. Kaip kiekvienam laikraščiui, taip ir "Amerikai" pirmieji metai sunkiausi. Bet "Amerika" progresuoja ir auga. Sveikiname "Ameriką" jo redaktorių p. J. B. Laučką, bendradarbius, administraciją ir visa jo štabą ir linkime geriausių sekmių.

Gerb. Skaitytojų Dėmesiai!

Šiame numeryje įvedame naują skyrių, būtent, "Montrealo Bangos", kurį anšiemė vesti p. Marija Aukštaitė, įžymi rašytoja. Montreal (Canada) yra didelė lietuvių kolonija. Sakoma, kad toje kolonijoje esą apie 15,000 lietuvių. Turi savo parapiją, vardu šv. Kazimiero, kurios klebonu yra kun. J. Bobinas.

Lietuviybė laikosi stipriai, nes dauguma lietuvių, ten apsigvenusių, atvyko po Pasaulinio Karo. Toje kolonijoje yra ir LDS kuopa, bet dėl tam tikrų aplinkybių buvo kiek susilpnėjusi. Dabar lietuvių darbininkai žada prie mūsų visų lietuvių darbininkų organizacijos prisidėti ir jos veikimą atgaivinti.

Graziai veikia VVS skyrius, kuriam vadovauja p. Marija Aukštaitė, p. P. Jasutis ir kiti.

p. Marijai Aukštaitėi, pradėjusiai vesti "Montrealo Bangu" skyrių, linkime sveikatos ir ištvermės kilniame darbe.

Beverly Hills, Cal., gruodžio 5 — James Roosevelt, prezidento sūnus, įstojo į judamųjų paveikslų industriją kaip vice-pirmininkas Samuel Goldeyn, Inc.

Katalikas, kuris neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios valku.

Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) GRUODŽIO (December) 6 D., 1938 M. Nr. 92.

TEL. SOUTH Boston 2680

KAINA 5 CENTAI

Čekų kareivis, praėjus karo pavojui, stoja į pagelbą ūkininkams. Kaip matome iš to kareivio neblogas artojas. Jis dirba laukuose arti Pragos, Čekoslovakijos sostinės. Dešinėje matome Jung. Valstybių bedarbį, Ray Gordon iš St. Louis, kuris yra bedarbių armijos nariu. Netekęs WPA darbo, atsidūrė keblioje padėtyje. Jo draugai darbininkai, kurie apgailestauja savo draugą, susitarė mokėti po penkis centus kasdien pakol jis gaus WPA algą \$56.00 į mėnesį.

Prancūzijos Valdžia Tebekovoja Su Streikieriais

Unijos Reikalauja, Kad Daladier Pasiduotų
POLICIJA GAUDO AGITATORIUS

Paryžius, Prancūzija, — Gruodžio 5 — Generalis darbininkų streikas, trečiadienį, lapkričio 30 d. nepavyko. Valdžios dekretas nugalėdino daugumą darbininkų, ir jie pasiliko dirbti. Tik mažuma ir tai nesvarbiose įstaigose dirbantieji darbininkai buvo išėję streikuoti. Policija kelis šimtus darbininkų vadų ir agitatorių buvo areštavusi. Daugumą jų nuleido iš kaimo. Bet streikai neušibaigė. Dar ir dabar kaikiurių įstaigų darbininkai streikuoja. Pereitos savaitės pabaigoje sustreikavo Normandie laivo įgula. Valdžios įsakymu, tuojau pasiųstas pranešimas visiems darbininkams, kad jie atleidžiami nuo darbų. Tokių pranešimų pasiųsta 1300 darbininkų. Streikieriai nutarė pasiųsti delegaciją į Paryžių tartis su konfederacijos vadais ką toliau daryti. Spėjama, kad darbininkų vadai kreipsis pas laivyno ministrą.

Streikai kvla dėl to, kad policija areštavo ir laiko kalėjimuose darbininkų vadus. Darbininkai reikalauja juos paleisti ir laisvę. Laivyno ministeris sako, kad valdžia negali patenkinti darbininkų reikalavimų, nes jie ne tik reikalauja pasigailėjimo savo vadams, bet nori, kad valdžia nusilenktų prieš darbininkus, t. y. kad panaikintų dekretą, išleistą prieš darbininkus.

Policija gaudo darbininkų vadus ir agitatorius ir juos areštuoja.

Premieras Daladier paskelbė, kad parlamentas susirinks ketvirtadienį, gruodžio 8 d. Parlamento nosėdyje bus išskelbtas klausimas panaikinti komunistų partiją. Kairieji, kuriems vadovauja socialistas Blum, buvęs premieras, niekad nesitikėjo, kad premiero Daladier valdžia

taip lengvai galės likviduoti kairiųjų akciją, būtent, streikus.

Žydai Reikalauja Anglijos Įleisti 100,000 Žydų Į Palestiną

Boston, Mass., gruodžio 5 — Vakar žydai turėjo susirinkimą Statler viešbutyje. Dalyvavo apie 1,000 žydų. Dr. Nahum Goldmann, Tautų Lygoj žydų atstovas kalbėdamas pareiškė griežtą reikalavimą Anglijai, kad ji įsileistų apie 100,000 žydų į Palestiną. Tam reikalavimui pritarė ir kiti žydai. Žydai nepatenkinti Anglijos skiriamomis kolonijomis Tanganika arba Britų Guiana.

Dies'ui Neleido Kalbėti Per Radio

New York, gruodžio 5 — American Defense Society paskelbė, kad 6 radio stotys atsisakė transliuoti kongresmano Martin Dies (demokrato) iš Texas, Kongreso komisijos pirmininko tyrinėti prieš — Amerikonišką veikimą, kalbą.

Kongresmanas Dies, kai po pirmininkas komisijos, kuri tyrinėja komunistų veiklą Amerikoje, iškėlė labai daug įrodymų prieš komunizmo vadus ir jų pastangas sugriauti šios šalies demokratiją. Komunizmo vadai daugumoje yra žydai. Žydams nepatiko ir kun. Coughlino kalba apie komunizmą. Taigi kaip kun. Coughlinui, taip ir Dies'ui kaikiurios radio stotys nenori leisti kalbėti.

Į Kauną Atvyko Lenkų Ekonominė Delegacija

Kaunas — Lapkričio 28 d. atvyko lenkų delegacija ekonominiams deryboms.

Sulaužė Sėdėjimo Streiką

Kenosha, Wis. — Nash-Kelvinator kompanijos darbininkai sustreikavo ir atsisakė eiti iš dirbtuvių. Paskelbė sėdėjimo streiką. Reikalavo pakelti algas vieton 91 cento į valandą, mokėti dolerį. Kompanija atsisakė kelti algas. Sėdėjimo streikierius kompanija "išprašė" iš dirbtuvės. United Auto Workers unijos vadai tariasi ką toliau daryti, ar skelbti streiką.

Anglai Turi Stipriausią Priešlektuvinę Patranką

Londonas — "Daily Express" rašo, kad iš atstovų rūmų budžeto komisijos pranešimo pirmą kartą paaiškėjo, jog Anglija turi pačią stipriausią priešlektuvinę patranką visame pasaulyje. Nors žinios apie tą patranką slepiamos, bet pranešama, kad per minutę ji gali iššauti 12 kartų ligi 9 kilometrų aukščio.

E. Simonaičiui 50 Metų

Klaipėdietis lietuvių veikėjas Erdm. Simonaitis sulaukė 50 metų. Ta sukaktis Klaipėdos spaudos ir visuomenės atitinkamai paminima. Jis yra buvęs pirmosios parlamentarinės direktorijos pirmininku ir vyr. Klaipėdos m. burmistras.

Prancūzijos Kolonistai Suruošė Demonstraciją Prieš Ialiją

Daug Sužeistų — 15 Asmenų Areštuota

Tunis, Tunisia, gruodžio 5 — Vakar čia įvyko Prancūzijos kolonistų demonstracija prieš Italiją dėl italų pareikšto reikalavimo gražinti Italijai Tunisą koloniją, kuri etnografiškai ir istoriniai priklauso Italijai. Kolonistai nenori Italijos režimo, ir todėl suruošė protesto demonstraciją. Policijai įsimačius, kilo riaušės. Nemažai žmonių sužeista, penkiolika riaušinių areštuota. Riaušininkai suardė italų knygų krantuvę ir išmetė knygas į gatvę.

Prancūzija Atmetė Italijos Reikalavimus

Paryžius, gruodžio 5 — Iš patikėtinų šaltinių sužinota, kad Prancūzija nepažės jokio Italijos kišimasi į Tunisą koloniją. Ji griežtai atmeta Italijos reikalavimą gražinti kolonijas.

Paskyrė Bausmes Vokiečių Šnipams

New York, gruodžio 5 — Federalio teismo teisėjas Knox nuteistiesiems Vokietijos šnipams paskyrė bausmes, būtent, Vossa gavo 6 metus kalėjimo, Joana Hoffman (kuri prašė pasigailėjimo) — keturius metus kalėjimo, Erich Glaser ir G. G. Rumrich gavo po du metus kalėjimo. Pastarasis, prasidėjus teismui, prisipažino kaltu, ir todėl jam skirta tokia mažą bausmę. Kaikurie kiti toje byloje minėti nusikaltėliai susepėjo pabėgti nuo teismo.

Tai mažą bausmę palyginus su nusikaltimais.

Jeigu šie nusikaltėliai būtų padarę tokį nusikaltimą sovietų Rusijoje arba Vokietijoje, tai jie būtų buvę sušaudyti. Rusijoje už mažiausį nusikaltimą, už vieną pasakytą nepalankų žodį prieš Staliną sušaudė tūkstančius, tai ką jau kalbėti apie šnipus, nors didesnės bausmės negalėtų išgavoti.

Vadinasi, kapitalistinėje valstybėje geriau ir kriminalistams.

Šis darbdavis, p. John F. Webendorfer, Mount Vernon, N. Y., padaręs per metus milijoną dolerių pelno, ketvirtą dalį pelno padalino tarp 115 savo darbininkų. Geriau negu nieko.

Uždare Vilniui Vaduoti Sąjungą

Komunistai Savųjų Neremia

Siomis dienomis oficialiai paskelbė įvykusių rinkimų, lapkričio 8 d., rezultatus. Saltonstall laimėjo 147,581 balsu dauguma. Pažymėtina, kad komunistai, kurie taip didžiuojasi padaugėjimu narių ir simpatizatorių, visoje Massachusetts valstybėje už savo kandidatą į gubernatorių Hood tesurinko tik 3,488 balsus.

Vadinasi, komunistai tik turi 3,488 narius ir simpatizatorius. Skaitlinės geriausios įrodymo, kad ir patys komunistai, jeigu jų yra daugiau, pakes Ispanijos radikali netiki į tai ką patys kalba, lams (lojalistams). Prancūzija pasiuntė viena karo kimuose neremia savųjų laivą į Gibraltarą padaryti kandidatų.

Kaunas — Lapkričio 25 d., "vadovaudamasis valstybės ir tautos reikalų sumetimais Vidaus Reikalų Ministras uždare Vilniui Vaduoti Sąjungą". Tokia tai oficiali žinia iš oficialių šaltinių.

Gen. Franco Laivynas Sulaukė Prancūzijos Laivus

Paryžius, Prancūzija, — Gruodžio 5 — Pranešama, kad Gibraltare gen. Franco kariniai laivai sulaukė kelis Prancūzijos prekybinius laivus, kuriais vežė tai, jeigu jų yra daugiau, pakes Ispanijos radikali netiki į tai ką patys kalba, lams (lojalistams). Prancūzija pasiuntė viena karo kimuose neremia savųjų laivą į Gibraltarą padaryti kandidatų.

KLAIPĖDOS KRAŠTO LIETUVIAI PROTESTUOJA

Klaipėdos Vokietininkai Išvyko Į Karaliaučių

Klaipėda, — Siomis dienomis 60 vokietininkų sportininkų, veterinarijos gydytojo Neumano vadovaujami, išvyko į Karaliaučių rūgintynių. Be to, Direktoriaus nariai Baldžius ir Žvgaudas lankėsi Berlyne ekonominiams ir politiniams klausimais tartis.

Klaipėda — Lapkričio 29 d., lietuviškųjų kandidatų sąrašą atstovai pareiškė Seimelio Rinkimų Komisijos pirmininkui griežtą protestą dėl įstatymų laužymo, sudarant rinkimų sąrašus. Lietuvių atstovas vaujami, išvyko į Karaliaučių rūgintynių. Be to, Direktoriaus nariai Baldžius ir Žvgaudas lankėsi Berlyne ekonominiams ir politiniams klausimais tartis.

Vilniui Vaduoti Sąjungą Uždaryta

Iš Kauno gauta telegrama praneša, kad VVS Sąjunga jau uždaryta. Pati Lietuvos vyriausybė ją uždare. Tai padarė lenkų verčiama, nes lenkai dabar Lietuvoje šeimininkauja. "Sulaukta laikų — sako "Draugas" — kada pati Lietuvos vyriausybė savo rankomis yra priversta griauti organizaciją, kuri su visos mūsų tautos pritarimu ir parama siektė to, kad Lenkija atitaisytų 1920 m. spalio mėn. 9 d. padarytą Lietuvos kruviną skriaudą. Išrodo, kad taika su lenkais yra daug skaudesnė, negu kas galėjo įsivaizduoti.

"Bet, — sako toliau "Draugas" — mes aiškiai galime pabrėžti, kad jei kada Lietuvos vyriausybės aktai negalima pavadinti mūsų tautos valios išreiškimu, tai priėmimas Lenkijos ultimatumo, uždarymas Vilniui Vaduoti Sąjungos ir kitos lenkams daromos nuolados. Nepaisant kokias sutartis su lenkais darys vyriausybė, tauta neužmirš Lenkijos padarytos jai skriaudos, Vilniaus neišsivadės ir, nepaisant VVS uždarymo, Vilniaus atgavimo darbą varys ir toliau".

Tenka tik abiem rądom pasirašyti po tuo pareiškimu ir Vilniaus Vadavimo Sąjungos darbuotę visiškai pasigabenti į Ameriką.

Tautininkų vyriausybė tiesioginiu ar netiesioginiu būdu nuolatos reagavo į Amerikos lietuvių katalikų nusistatymą, kurs atvirai kritikuodavo pavojingą kryptį, kuria pastaraisiais metais buvo nukrypusi tautininkų politika. Ne kartą ir skaudžiai mums tekdavo su tautininkų gynėjais susiremti. Dabar pasirodo, kad mes vadovavomės ne kokių pavydu, ar, kaip jie visuomet prikaišiodavo, Krikščionių Demokratų nusivylimu kerštu, bet mūsų protestai, prašymai ir pageidavimai — visko buvo mėginta — buvo paremti grynu patriotizmu, nuosirdžia Lietuvos meile. Dabar — patiems tautininkams be abejo tenka rausti — perdaug jau būtų skaudu, jei ir rausti jie negalėtų. Tai skaudi pamoka, ką reiškia valdyti tautą tik vienai partijai, paneigiant visas kitas sveikas tautos pajėgas, su kurių pagalba būtų, be abejo, kitaip atstovauta Lietuvos garbė ir vidaus nepriklausomybė.

Tačiau skaudi ar švelni kritika nieko dabar nepašalins. Gelbėkime kas dar išgelbėtina. Lietuvos vyriausybei susmukus, mes amerikiečiai senovišku pasiryžimu pasiimkime nebe naują mums našią — gelbėti Lietuvos nepriklausomybę ir vaduoti Vilnių. K.

Art. Onos Katkauskaitės Kalba

(Darbininkų Radio Programoje, gruodžio 3, 1938, iš WCOP, Boston, Mass.)

Labai man malonu prkalbėti j Bostono ir visos Naujosios Anglijos lietuviams, kaip j saviškius, nes ir aš esu iš Naujosios Anglijos kilusi. Keliaudama su koncertais po platųjį pasaulį, matau įvairių, gražių kraštų ir miestų, bet šis kraštas man maloniausias ir niekad jo nepamirštu. Nepamirštu taip pat ir to, kad esu lietuvaitė ir nesigėdiju to vardo. Jis nekieno man profesijai. Aš čia noriu atitaisyti kai kurių čia gimusių lietuvių klaidingą nuomonę, kad būk tai lietuvių vardas kenkia jų bizniui ar profesijai. Tai netiesa. Kitatačiau ne tokie jau siauri žmonės. Jie įvertina talentą bet kokioj tautoj, ir jam atiduoda tinkamą kreditą.

Lietuva tai dainų šalis. Ten dainuojama visados — vasarą laukuose, žiemą prie staklių ar ratelio. Tą dainos meilę mūsų motutės atsinešė į šitą šalį ir įkvėpė savo vaikams. Ir A-

merikos lietuviai moka ir mėgsta lietuviškai dainuoti. Taigi ir aš sunaudoju, Dievo man duotą dovaną — mano balsą — tam tikslui, kad palinksmintčiau savo vientaučius, paguostčiau jų vargus ir sielvartas, pakelčiau jų dvasią. Daina tai meno dalis. Gi menas turi savyje tiek žavingos pajėgos, kad jungia visų žmonių širdis ir traukia jas aukštyn prie idealingesnio ir gražesnio gyvenimo.

Aš labai myliu meną ir dėlto jam tarnauju, kad jis yra viena iš kilniausių Dievo dovanų ir priemonių žmonių sielai sušvelnyti, ir patobulinti. Aš pasiryžus paaukoti savo gyvenimą viešajam labui, kad Amerikos lietuviai kultūriškai pakiltų ir dvasiniai tobulėtų. Man labai malonu, kad galiu prisidėti prie krikščioniškos katalikiškos kultūros tuo, kuo geriausia galiu — savo balsu. Turiu nuoširdų ačiū, už jūsų gerą širdį, svetingumą ir visokeriopą man suteikiamą paramą. Lai gerasis Dievilis jums atlygina.

J. E. Kardinolas O'Connell Minės Gimimo Dieną

J. E. Kardinolas O'Connell

Boston, Mass. — Ketvirtadienį, gruodžio 8 d. (Ne-kalto Prasidėjimo Šv. P. Marijos šventėje) J. E. Kardinolas William O'Connell minės savo 79-tą gimimo dieną. Nežiūrint jo senatvės, Garbingasis Ganytojas yra dar stiprus ir veiklus savo aukštoje parei-

gose. J. E. Kardinolas gimė gruodžio 8, 1859, Lowell'j. Jis taigi yra Kardinolų Šventosios Kolegijos nariu per 27 metus. Prašykime Aukščiausio, kad Garbingąjį Ganytoją, J. E. Kardinolą O'Connell laikytų stiprų sveikatoje dar ilgus metus.

Lietuvos Vyskupų Pasitarimai

Lapkričio mėn. 8 d. suvažiavo j Kauną visų Lietuvos vyskupijų vyskupai sukvieisti J. E. Metropolito J. Skvirecko rūmus, kur įvyko svarbūs pasitarimai įvairiais katalikų ir Bažnyčios klausimais. Po bendro visų vyskupų pasitarimo, dar atskirai tarės dėl aukštesnės Kaune Seminarijos. J. E. Metropolitas J. Skvireckas, vysk. K. Palta-rokas ir vysk. J. Kukta, mat, visiems trims vyskupams priklausio kunigų seminarija, nes iš jų Vyskupijų Kauno kunigų Seminarijoje mokosi būsimieji kunigai. Būsimųjų kunigų auklėjimu rūpinasi ypač ir vyskupai, kad turėtų gerus ir pavyzdinius kunigus, kurie žmones suprastų, sielotųsi jų reikalais ir padėtų savo patarimais. patarnavimais, o ypač gražiu pavyzdžiu.

tamsiai melynų kelnės, balti marškiniai, savotiška kepurė, per rankovę raudonas raištis, per petį dirželis. Demonstracijoje dalyvavo beveik visos Klaipėdos vokiečių organizacijos su orkestrais. Liepojos gatvėje dėl nevisiškai aiškios priežasties buvo beklaidas incidentas, bet taip viskas galų gale ramiai ir pasibaigė. Demonstracija užtruko iki gana vėlos nakties. Organizacinių atžvilgiu ji buvo gana drausminga.

Vaikėžų, kurie demonstravo tuoj po Seimelio posėdžio, buvo stačiai gaila: oras gana šaltas, o jie visi vienais tik baltais marškinėliai apsivilę, pamėlynę traukia gatvėmis. Kai kurie nė baltų kojinių neturėjo — stačiai basi įsilepę j kurpaites, ir tiek. O kelnaitės tik ligi kelių... Ka jiems mamos pasakys, jei-gu, gink Dievę, gaus plaučių uždegimą?

Keisis Politiniai Kaliniai Su SSSR

Kaunas — Vedamos de-rybos politinių kalinių pakeitimo reikalu tarp Lietuvos ir SSSR. Nors Maskva nelabai nori keistis tokiomis kaliniais, bet visgi tikimasi tuo reikalu susitar-ti. Svarbiausia, kad pas mus nėra svarbių bei dėmesio vertų komunistų. Su Maskva vedamos de-rybos tuo pagrindu, kad galima būtų pasikeisti ne tik kaliniais, bet ir ten gyvenančiais Lietuvos piliečiais, kurie patys negali grįžti į Lietuvą.

Valymas Sovietuose

Maskva — Vyr. Sovietų Sąjungos tarybos prezidiumas paskyrė Ancelevičių Sovietų Sąjungos miš- kų pramonės liaudies komisarų. Iš savo ankstesnių Sovietų Sąjungos liaudies komisarių tarybos kontro- lės komisijos vicepirminin- ko pareigų jis atleistas. Ri- žovas atleistas iš pramonės liaudies komisaro pareigų.

Liepojos Vyskupo Ingresas

Spalių 23 d. buvo iškil- mingas naujojo Liepojos (Latvijoje) Vyskupo Anta- no Urbšo ingresas. Iškil- mės dalyvavo trys vysku- pai: vysk. Rancans, vysk. Sloskans, vysk. Matulionis ir daug kunigų. Latvijos vyriausybė iškilmės atsto- vavo ūkio ministras Bir- neeks ir vice ministras Ča- manis. Iškilmių proga iš Romos gautas kardinolo Pacelli ir arkivyskupo Ara- tos pasveikinimo telega- mės, mišvinių, žaidimų.

Naujasis Liepojos vysku- pas Urbšas yra kilęs iš Lie- tuvos. Jam pavestoj vysku-

Ar Jėzuitai Misijonieriai?

(Tęsinys)

Simtą metų po Šv. Pran- ciškaus Ksaverio (1614) mirties jau buvo 42 misijos įsteigtos ir vedamos Jėzui- tų. Šio ordeno misijų isto- rią septynioliktame šimt- metyje yra labai garbinga. Į Indiją, Japoniją, Kiniją, Pietų ir Šiaurės Ameriką, ypač į Paragvajų ir Meksi- ką, Gijanią, Haitį, Marti- niką, Okeaniją — kur tik galėjo, šie apaštalai kelia- vo skelbdami Kristaus žo- dį. Bet jų darbu vaisiai vos pradėjo matytis, kada- jie tas šalis apledo. Euro- pos politiniai perversmai sustabdė jų veiklą, ir be- veik visai užslopino Jėzaus Draugiją.

1814 metais Jėzaus Drau- gija vėl buvo atgaivinta, ir- lyg kelią iš miego, pradė- jo iš naujo visą tą darbą, kurį suardė keli gobšūs ir- puikūs valdovai. Rodos, Dievo kerštas, bet Portu- galijoje, vien Jėzuitai sutei- kė krikščionišką palaimą Pombaliui, baisiausiam šios Draugijos persekio- to- jui. Neužilgo ir vėl prasi- dėję misijos nepaliaujan- čiai augti iki šios dienos. 1918 metais, ordenui skai- tant 7,205 narių, jau val- dė 35 misijas įvairiuose kraštuose. Dabar, 1938 me- tuose skaitosi suvirš 25,000 narių, kurių 3,635 dirba 54 užsienių misijose. Tuose kraštuose, kur šitie misijo- nieriai veikia yra apie 175, 000,000 žmonių ir tikrai 3,000,000 katalikų.

Iš viso šito matyti, kad- darbo dar liko, nors iki šio- lė šitas Ordenas nesnaudė. Ir darbas nelengvas! Daug misijonierių net prieš išvažiavimą žino, kad greičiausia ir negrįš. Trys metai atgal, Tėvas Carolas Simons išvažiavo į Kiniją. Prieš kelionę, jojo viršininkas atsisveikino šiais žo- džiais: "Atsisveikinsiu da- bar, nes tikiuos neužilgo matyti laikraštį, kad bandytai tave užmušė!" "Aukso Krašte" — Afriko- je, kur stipriausi vyrai vos du metu išbūna, galima rasti tris paminklų: "Tė- vas Aločius Šaunessy, SI J. — mirė atplaukimo die- noje", "Tėvas Tomas Mur- phy, S. J. — mirė atplau- kimo dienoje", "Tėvas Co- linsas O'Brien, S. J. — mirė atplaukimo dienoje". Kas

pijo yra 90,000 tikinčiųjų. Steigiant naują vyskupiją, Latvijos vyriausybė parodė savo didelį palankumą Kat. Bažnyčiai. Ji davė 120,000 latų, už kuriuos nupirkti ir įrengti gražūs vyskupo namai. Pradžioje Liepojos vyskupijos kūr- įj dirbs tik kancleris ir sekretorius. Kanclerio pa- reigas eis Liepojos klebo- nas kun. Waiwads, sekre- toriaus — vikaras kun. Grosbergis. Iš Telšių vys- kupijos į iškilmės buvo nu- vykęs kun. N. J. Petkus.

Kaunas — Gruodžio 15 d. paskelbtos 47 ūkių varžyti- nės. Viso parduodama apie 1200 ha. Parduodamų ūkių dydis nuo 6 iki 154 ha. Pa- stebėtina, kad iš antrų var- žytinių parduodamas da- bar tik 1 ūkis. Seniau bū- davo žymiai daugiau. Vadi- nasi dabar yra kam ūkius pirkti.

V. K. J., S. J.

žin ar ne veltui tie didvy- riai siuntinėjami į tolimus kraštus mirti? Taip dažnai kalba žmonės: kad esą kvailystė išmokėti \$10,000 žmogui išmokinti ir išauk- lėti, ir po to išsiųsti į tokį kraštą, kur nei vienos die- nos negali dirbti. Gal būt — bet Kristus pergalėjo pa- saulį mirtimi. Ir Šv. Igna- cas, matydamas kaip žmo- nės mąsto apie tai, įsakė savo sūnams: "Lai nebūna priimami, kurie neturi tos pačios dvasios, kad jeigu būtų siunčiami į stabmel- džių kraštus, su paklusnu- mu eiti, net ir negalėdami daugiau tenai ką daryti, kaip tik pasakyti žmo- nėms, kad Kristus yra Iš- ganytojas!"

Šv. Ignacą sujungino ap- mąstymai apie nesuskaito- mus tūkstančius Kristaus nepažįstančių, ir jojo pir- ma mintis buvo misijos. Jojo sūnūs ypatingą įžadą padaro po paskutinio ban- dymo eiti tiesiog į bile ku- rį kraštą, Šv. Tėvo skiria- mą, be jokio prisirengimo, be jokių sąlygų, jeigu Šv. Tėvas taip norėtų. Septyni metai atgal išvažiavo taip mažą saujelę Jėzuitų net į patį Mahometanų centrą įsteigti kolegiją — nes Šv. Tėvas taip norėjo. Šiandien jie tenai tebedirba, mokina — nors nežino kada jiems reikės visą darbą prarasti, arba net ir gyvybę padėti, — jeigu žmonės kiltų prieš juos. Tai jų prižadėjimai, tai jų gyvenimas.

Bet, — nors ir mažai ką pasakiau apie Jėzuitų mi- sijas ir darbus, vistiek apie juos užteks, nes gali kas pamanyti, kad užsienių mi- sijose kiti ordenai nepri- pažįstami. Per šimtmečius prieš įsteigimą Jėzaus Draugijos, Pranciškonai, Benediktinai ir Dominin- konai dirbo misijose, — ir šiandien jie vis tęsia tą darbą. Pastaraisiais lai- kais, naujos kongregacijos išaugo stabmeldžių ir neti- kelių švietimui. Nėra kra- što pasaulyje, kur nerastu- me šių didvyrių. Didvy- riai? Ne, verčiau kanki- niai! Didvyrių darbai ne il- gi. Kovoje arba nelaimėje jie staiga atlieka savo gar- bingus darbus, išgelbėja

gyvybę, apsaugoja žmogų arba taip koki greitą dar- bą atlieka ir užsitarnauja žmonių pagyrimą.

Bet tikras didvyriškumas reikalauja daugiau vyriš- kumo, reikalauja atsisvei- kinti su civilizacija, su mo- tinėle, tėveliu, giminėmis ir draugais, ir išvykti į barbarų kraštus, juos pri- imti pas save, ir būti jų priimtas, valgyti jų ne- svarių valgius, juos pri- žiūrėti ligoje ir mirtyje, o sveikatoj nei "dėkui" ne- gauti, atsižadėti savo na- melių, savo laiko; išmokyti naują, nesuprantamą kal- bą, kuria reikia aiškinti ki- tiems Dievo paslaptis ir amžino gyvenimo teisybę. Misijonieriai kenčia, kad galėtų prie švenčiausios širdies dar vieną širdį pa- traukti.

Zvelgiant į tokį atsižadė- jimą, vis atsiranda priešų ir girdisi aidų: kodėl jie ne- dirba taip namie, kur tiek daug protestantų ir bedie- vių randasi? Nes naminė apaštalybė yra tavo, ger- biamas Skaitytojau! Ir Šv. Povilas sako: "Dievas nori, kad visi žmonės būtų išga- nyti ir pasiektų tiesos pa- žinimą! Bedieviai ir protes- tantai turi užtektinai pro- gos eiti pas katalikus ir kunigus klausinėti apie jų tikėjimą. Tolimos tau- tos turi teisę išgirsti Dievo žodį, kad ir jie galėtų būti išganyti, ir kiekvienas ka- jienas turi pareigą jiems padėti tikėjimą pažinti. Šv. Bažnyčia nėra tik tai lietu- viška, tik tai airiška arba lenkiška, Ji yra pasaulinė. Joje nėra balto, geltono ar- ba juodo, — visi Josios vaikai!"

Taigi, jeigu vadinuos ka- taliku ir katalikiškai mąs- tau, reikia ir apie Bažny- čios misijas mąstyti ir mel- sisose kiti ordenai nepri- pažįstami. Per šimtmečius prieš įsteigimą Jėzaus Draugijos, Pranciškonai, Benediktinai ir Dominin- konai dirbo misijose, — ir šiandien jie vis tęsia tą darbą. Pastaraisiais lai- kais, naujos kongregacijos išaugo stabmeldžių ir neti- kelių švietimui. Nėra kra- što pasaulyje, kur nerastu- me šių didvyrių. Didvy- riai? Ne, verčiau kanki- niai! Didvyrių darbai ne il- gi. Kovoje arba nelaimėje jie staiga atlieka savo gar- bingus darbus, išgelbėja

(Pabaiga)

CREMO ALE

Padarytas Tam, Kad Patenkinus Visus!

Atėję j tavernus ar restoranus visuomet pra- šykite CREMO ALE, kuris yra padarytas iš ge- riausių miežių ir tinkamai įsodintas.

CREMO galite gauti iš krano ir buteliuose.

Kartą jo paragavę — visuomet norėsite!

Cremo Brewing Co.

BELDEN ST. NEW BRITAIN, CONN.
TEL. NEW BRITAIN, 3700.

Parduodame

Visokios rūšies ANGLIS ir COKE

Taipgi per mus galite pirkti Stokers — automatiš- kų angliams kurenti mašiną, OIL BURNERS. Mes reprezentuojame

STETSON FUEL CORP.

Kam reikalingi angliai, prašome pašaukti mus, ir kaip bematant bus pristatyti Bostono apylinkėje.

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, Tel. SOU 2680, So. Boston, Mass.

Darbininkai Gyvenimo Audrose

(Stud. A. Skirius paskaita, LDS 7 kp., Worcester, Mass. prakalbose, lapkr. 20 d., 1938 m.)

(Tęsinys)

SPAUDA IR DARBININKAI

Kultūringo žmogaus požymis šiais laikais yra laikraščių ir knygų skaitymas. Seniau apie žmonių ir net tautų kultūringumą sprendavo iš to, kiek vienas žmogus maždaug per metus sunaudoja mūlo, kiek išgeria kavos, arbatos. Dabar gi kultūros vertinimo mastu imama tai, kiek žmogus išleidžia pinigų spaudai, kiek per metus sunaudoja elektros. Ar lietuviai darbininkai tinkamai supranta laikraščių skaitymo reikšmę. Ne! Amerikoje yra virš 600,000 lietuvių, o spėkite, kiek lietuviškų laikraščių prenumeruoja „užsako“. Bendrai imant visų pažiūrų lietuvių spaudą, susidarys tik apie 30,000 skaitytojų — tas sudaro visų lietuvių skaičiaus 5%. Tai didelis skandalas. Mažiausia turėtų būti 25% (apie 150,000 skaitytojų). Kokią jie spaudą skaito, jei lietuviškosios neprenumeruoja? Arba svetimtųjų, arba visai ne!

Katalikai daro didžiausią klaidą, užsisakydami kairiųjų arba neiškilios pakraipos laikraščius. Jie nesupranta kokią baisią klaidą jie daro, skaitydami nekatalikiškus laikraščius. Jie maitina savo priešus, Bažnyčios ir susipratusių visuomenės priešus, jį stiprina juos ekonominiai, o savo galvosena, savo dvasią apsunkina abejotomis, šmeižtais ir klaidingomis mintimis.

Čia prisimenu vieną pavyzdį iš vaikystės dienų. Kai dar karves ganiau, prieš kokį 15—16 metų, lasktydamas žaliuosiose ganyklose, besidžiaugdamas pavasario saulute, užtikau tarp sukrautų malkų kielės lizdelį su keturiais kiaušinėliais. Pradėjau sekti perėjimo eigą ir kielių gyvenimą. Po keleto dienų nustebau lizdelyje teradęs vieną žymiai didesnį kiaušinį. O dar po kelių savaičių iš jo išsiriti raibas gegužiukas. Ir kvailutė kielė, nors pažino, kad ne jos vaikas, vistiek jį šėrė ir užaugino. Ir užaugus jam vilko sliekus, muses, vis maitino savo didžiausią priešą, kuris kitamet vėl atskris ir išdrabstys jos kiaušinėlius, o padės sava. Ji. Nors gegutės gražiai raibos plunksnelės, nors ji puikiai kukoja, bet yra klatinga, gruboniška, kitus naikinanti. Ar nepanašiai mes skaitydami nekatalikiškus laikraščius, įsirašydami į kitų savišalpos draugijas auginame, stipriname savo priešus. Nebūkime kvailomis kielėmis. Mes patys neriname sau kilpą ant kaklo. Mes kertame tą šaką, ant kurios patys sėdime ir dar vaikai turėtų sėdėti. Mes vis labiau silpniname savo spaudą, o stipriname svetimtųjų ir komunistų. Kada gi susiprasime?! Normalu ir patenkinama būtų, jei kiekvienam suaugusiam asmeniui, šeimos nariui, būtų užsakyta bent po vieną katalikišką laikraštį. Kitaip mes būsim žudikai savo ir vaikų lietuviškos ir katalikiškos sąžinės, žudikai visos lietuvių tautinės kultūros. Argi norime tokiais būti?

KITI KULTŪRINIAI DARBININKŲ REIKALAI

Dauguma Amerikos lietuvių yra darbininkai. Nors liuosio laiko nedaug teltikdavo, nors uždėbis neperdidelis, bet kultūros srity nuveikė daug gražių darbų. Jau įsteigė daugybę organizacijų, pastatė bažnyčių ir mokyklų. Tai vis gražūs darbo vaisiai. Bet, brangūs darbininkai, man kyla abejotimas ir nerimas, ar tu darbu tempas nesumažėjo, ar negresia pavojus išuštėti privatinėms mokykloms ir net bažnyčioms, ar organizacijų narių skaičius nemažėja (ar neatsimenate kiek Worcesterio Blaivininkų buvo prieš 10 metų ir kiek dabar)? Kame to mažėjimo, silpnėjimo priežastys? Štai išklosiu, mano nuomone, visas paslaptis! Senieji kultūros darbininkai, lietuviškųjų įstaigų, organizacijų steigėjai ir palaikytojai vis po truputį apleidžia šį pasaulį. Jūsų vaikams artimesni angliški sporto ir pasilinksminimų klubai, negu lietuviški, jiems įdomesni kokie „fanny papers“ — nes jie duoda kvailius šposus, o ne rimtus dalykus, jūsų vaikams atrodo (gal dar atrodys) „garbingiau“ kalbėti angliškai, negu savo kilmės kalba; jiems arčiau svetimtųjų bažnyčios, todėl į jas ir teina, net poterių mokosi (katekizacija) anglų k. Žodžiu, visi lietuvių kultūriniai reikalai jiems, jūsų vaikams, vis tolsta ir tolsta, šala ir šala. Tėvai, jei vaikų neuždegsite karštąja savo tautos kultūrinę reiki-

Gerb. „Darbininko“ Bendradarbių Dėmesii!

Prieš šv. Kalėdas tą savaitę išeis tik vienas „Darbininko“ numeris, būtent, antradienio, gruodžio 20 d. Tai bus padidintas ir iliustruotas Kalėdinis numeris. Visų Gerb. „Darbininko“ Bendradarbių prašome siųsti raštus į Kalėdinį numerį kaip galima ankščiau. Straipsnius jau ir dabar prašome siųsti. Korespondencijas siųskite, kad gautume ne vėliau kaip penktadienį, gruodžio 16 d., o trumpas žinias norėtume gauti ne vėliau šeštadienį, gruodžio 17 d.

Prašome šių taisyklių prisilaikyti, jeigu norite, kad Tamstų raštai tilptų Kalėdiniam „Darbininke“. „Darbininko“ Redakcija.

Cecil (kairėje) ir Carrol Lowe, jo sūnus, abu yra studentai McKendree kolegijoj, Lebanon, Ill. Tėvas yra ūkininkas ir metodistų priveris, kuris turėjo tik pradinį mokslą. Matydamas, kad be mokslo ir ministeriauti nesiseka, tai įstojo į aukštesnę mokyklą, kurią užbaigė du metai atgal. Dabar jis yra kolegijoj ir turi 40 metų amžiaus. Vadinasi, mokyti niekad nėra vėlu.

„Loreta“

Tik šiandien perbėgo akys per tris šimtus knygų puslankių... Ir dabar jau užvožus — noriu tylėti... su tuo pačiu šventu jausmu pasilikti... Juk aplinkui žemė „urėdų“ ir „buhalterių“ pilna... O kilniųjų „Gražinų“ tiek maž! Stasius Būdavas iškilo mano mintyse skaidrių švyturiu, kuriuo neabejotinai dega jo paties siela, ir šviečia kitiems... Jo parašytoji knyga „Loreta“, išbrauna į šių laikų pigų romantizmą, ir užkrečia dvasią mažučiu nelauktu perlu — Gražina Matulaityte.

Stasius Būdavas šiame romane kalba, giliai įsijaušdamas, suprasdamas kilnios moters kelią. Iš kitų kilniųjų dvasios audinių... personažų išsiskiria savo kilnumu heroja Gražina, kuri išgyvena meilės kančias su inžinierium, bet jausdama savo idealo didesnį aukštumą — įstoja į vienuolyną.

Gražina, kaip gimnazijos mokinė, moka juoktis, krėsti šposus su draugėmis. Dvarininkaitė, likus našlaite, stengiasi būti paklusni tėveliui, sugyvena su sesute Rūta, bet, Gražina visuomet tikras liudėlis... Kilnumu persisunkus... švelnutė, paprastutė, bet tarp viso to — ji nepasiekiamų aukštumų žavumas.

Nors ji myli inžinierių, sdamas, suprasdamas kilnios moters kelią. Iš kitų kilniųjų dvasios audinių... kalų rūpesčio meile, sunyks visi jūsų gražūs atlikti darbai, Amerikos lietuviai sutirps tarp negrų, indijonų, škotų, airių ir k. Dar tebėra laikas sukrusti, tik reikia smarkaus, griežto darbo.

Tame darbe daugiausia gali padėti organizacijos. Lai nelieta nė vieno neorganizuoto lietuvių nuo mažo lig senio turi susirasti sau tinkamą organizaciją. Jei tėvai nutrukdytų, jei organizacijų vadai mokėtų sudominti, suinteresuoti jaunuosius, visos kuopos būtų gausios nariais. Gi dabar į kai kurias kuopas liūdna net pažvelgti. Reikia kuo greičiausiai atgaivinti organizacinę gyvumą!

KALBA YRA ESMINIS TAUTYBĖS POŽYMIS

Paskutiniu laiku Amerikoje kilo nuomonė, kad gali būti geru tautiečių, susipratusių lietuvių ir nemo-kėdamas tėvų kalbos. Vargšai nežino, kad kalba yra esminis tautybės požymis, jei atmesime tautybę kalbos ryšį, kiti tautybės požymiai bus daug mažesni ir labiau paneigiami, taigi tuomet turėtume ir tautybės buvimą paneigti. Taip klaidingai galvodami, žmonės prieina prie nesąmonių, net kad „nėra Dievo“, jie netiki ir savęs buvimu.

Daromą klaidą turime pažinti iš pat pradžių ir jai užkirsti kelią. O mes puikiai kiekvienas tą klaidingą nuomonę sklidimą galime sulaukyti. Štai, netikėtai gauni lietuvišką laikraštį, kuriame jau pradeda rašyti svetima kalba, tu paimi jį ir gražini redakcijai su laišku: „Aš jaučiuosi įžeistas, užsisakiau lietuvišką laikraštį, o gatau anglišką. Kol spausdinsite, kad ir dalį svetima kalba, prašau man nesiųsti. Anglų k. spaudos aš už 2 ct. galiu čia pat nusipirkti net du svarus“.

Redakcija, gavusi kelis šimtus tokių laiškų, susimastys ir daugiau kvailių nedarys, nenuodys skaitytojų lietuviškos nuomonės.

Darbininkai, lietuviybės ateitis yra jūsų rankose. Lietuviybės problema (klausias) Amerikoje pastaruoju laiku įvairiai visų sprendžiama. Aš noriu jums pasiūlyti labai trumpą ir aiškų to klausimo išsprendimą — 1) lietuvis su lietuviu kalba tik lietuviškai, nežiūrint kur, ar namuose, ar gatvėje, ar darbe, 2) skaito ir vaikus priverčia skaityti vien lietuviškus laikraščius, knygas (išimtytys — mokslo knygos), 3) lietuviai dalyvauja savo organizacijose, parapijų parengimuose vienas kitam nepavydi, bet nuosirdžiai remia.

Esu tikras, jei visi tą dėsnių laikytusi, 50 metų nebūtų jokio lietuvių nutautėjimo klausimo. O tas laikymas pareina nuo visų tvirtos valios, pasiryžimo ir gero noro.

Pabaiga

Vieną gegužės saulėtą dieną, kada pirmi alyvų žiedų kvapai išiveržė pro atidarytą langą: Ji atsisto prie pianino ir skambino Šubertą, virgdė jo liūdniąją Ave Maria ir pati tyliai įsiklausė į Dievo Motinos liūdėsį. Ir Ave Maria tokia buvo saldi, tokia graudi ir dangiškai maloni.

Šiek, tiek, į salioną buvo pravertos durys prasiskleidė plačiau, ir lankstus šešėlis įėjo pro jų tarpą. Jis slinko pačiu pasieniu ir sustojo Gražinos užpakaly. Ji skambino pabaigą, o pasikui vėl iš pradžių pati prisijungdama gyvu balsu:

„... Ave Maria, gratia plena... — o šešėlis jau palinko į ją, įsiklausė į švelnutį akompanimentą ir pradėjo pianissimo: — Dominus tecum, benedicta tu...“

Ji truputį sustojo, paleido klavišus ir gyvai pasišiūrėjo į atvirą langą. Alyvos žydėjo ir kvapas vis plaukė, plaukė...

Šešėlis dar labiau palinko ir vos, vos glausdamas rankas prie jos pečių garsiai sugiedojo:

— ...tu in mulieribus...

Ji sudrebėjo ir pašoko. Bet inžinierius dabar ją sušpaudė tvirtai, laikė nepaleisdamas ir jautė kaip per jo pirštus bėga Gražinos trukčiojantis virpėjimas...

— Dovanok man, Gražina, nepyk, kad aš taip netikėtai...

— Ach, kaip aš norėčiau jus išbarti... Bet Gražinos žodžiuose virpa visur meilė... Ši meilė be pigių aistrų, ji visame žadina, sukelia kilnesnias dvasinias pakopas inžinieriaus pasaulėly.

Jis išsižada gražios, elegantiškos Kauno panelės, jo siela visu prisirišimu bėga į Antakalnio dvaro rūmus pas kuklią, tylią, visodį sumasčiusią Gražutę.

Ji tyra širdies meile prie jo prisiriša. Juodu sukasi valsa generolo dvare, juodu klajoja po sodą. Bet Gražinai per laišką pavyksta sužinoti, kad inžinierius turi jį mylinčią sužadėtinę Niną. Ją tas paskatina dar daugiau siekti savo pašaukimą. Gražutės miegamasis kambarėlis išpuoštas religiniais paveikslais, prie jos lovos šale Rafaelio Madonos ir liurdo Bernadetos — kabo gražūs vienuolės atvaizdėlis — tai jos svajonėlė tapti vienuole.

Nors su inžinieriumi jie pasikeičia laiškais, ir gana nuosirdžiais, bet sužinojus, kad jis su Nina susižadėjęs — su skaudžia širdy žaidžia ji rašo inžinieriui laišką atvirai pasisakydama apie savo pašaukimą. Tarp kitų eilučių štai ką Gražina sako:

„... Visos rožės sužydi ir nuvysta taip greitai, greitai...“

— Gražute, kodėl tu taip parašei?

— Argi taip nėra pasaulis?... Ir ar taip nebus su mumis?... Ji ėmė verkti ir nepaleisdama jo rankos drebėjo...

— Gražute, mūsų rožės visuomet, visuomet žydės...“

Nors inžinierius aukšto autoriteto vyras, visur saikus ir ambicingas, bet su Gražina jis tikras meilės vaikas. Jos tėvas Matulaitis vaišina jį savo dvare, tikisi būsimuoju žentu. Bet

Gražutė pasirenka vienuolyną.

Nuliūsta tėvas, išmetinėja inžinierius, bet tyra meilė jo sukurtajam sieloj vulkanais verčiasi atleidimui... Ilgai, Jo mintys ilgėsiu bėga į ilgai žiūrėjo, ir jam vėl pajaukųjį Antakalnio dvarą, sidarė liūdna ir ilgu... Dabart Gražinai išėjus į viebar jis buvo kaip našlitis nuolyn — Antakalnis jau — vienas vienintelis visoje ne taip mielas... Ir Gražutė Debesyse: „jam tarytum pat mėlynakė, bet vistiek išsiliejo gražus, svaiginan-Gražinos sielos — joje nei tios vardas: Loreta...“

Autorius per Loretą duoda daug gražių pavyzdžių... Šią knygą skaityti — stilius lengvas, suprantamas, personažai judrūs, įdomūs ir gyvi. Skaitant neįjuti, kaip užvaldo širdį kilnioji Gražina — paprastutė mergaitė, ir vėliau šventumu dvelkia inžinieriumi nepasiekiamoji vienuolė.

Kiekvieno lietuvių knygyne — privalėtų rasti vietelę Stasius Būdavo Mergaitės likimo romanas — Loreta.

Marija Aukštaitė.

VIESAS PRANEŠIMAS LDS Connecticut Apskr. Kuopoms

Pranešu, kad metinis LDS Connecticut apskričio susivaižiavimas įvyks 18 d. gruodžio, 1938 m. Sesijos prasidės 1-mą val. p. p., šv. Andriejaus parapijos salėje, kampas Stanley ir Church Sts., New Britain, Conn. Malonėkite visų kp., atstovai dalyvauti šiame suvažiavime. Be to, prašome pagaminti gerų įnešimų organizacijos gerovei. Taipgi primenu, kad metinės šv. Mišios už gyvius ir mirusius LDS narius įvyks 18 d. gruodžio, 8:30 val. ryte, šv. Andriejaus par. bažnyčioje, New Britaine. Malonėkite visi nariai-ės dalyvauti šv. mišiose.

M. Mičiūnienė, LDS Conn. Apskričio Raštininkė.

Šio gyvenimo laimė slepia savy kančių budgnę: „Inžinierius grįžo atgal atkasei laimę, tuoj išsiverdidedio jausmo apkrautas, žė ir kančių šaltinis.“

MALDAKNYGĖS

JEZAU, PAS MANE ATEIKI, juodi, tikros odos ir lankstūs viršeliai; apvalūs kampai	\$1.25
JEZAU, PAS MANE ATEIKI, specialie vaikams maldaknygė, tinkama prie Pirmos šv. Komunijos, tikro kolenkoro viršeliai, miltų maldos iliustruotos paveikslais, paausuoti kraštai, 254 pusl.	40c.
GARBĖ DIEVUI, juodi, tikro kolenkoro viršeliai, 384 pusl.	65c.
ŠVEIKA MARIJA, juodi tikro kolenkoro viršeliai, raudoni kraštai, 384 pusl.	30c.
ANGELAS SARGAS, tinkama vaikams, mažo formato, 127 pusl.	30c.
DIEVAS SU TAVIM, juodi, tikro kolenkoro viršeliai, 192 pusl.	35c.
MALDAKNYGĖ, juodi drabužiniai apdarai, 255 pusl.	65c.
MALDU RINKINELIS, juodi, odos imitacijos apdarai	75c.
MALDU RINKINELIS, juodi tikros odos minkšti apdarai	\$1.50
MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai	90c.
MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai su kabike	\$1.50
PULKIM ANT KELIŲ, juodi tikros odos apdarai, 555 pusl.	\$2.50
SVENTAS DIEVE, didėlėmis raidėmis, tikros odos apdarai, kraštai gausiai auksuoti tikru auksu, 565 pusl.	\$3.00
pusl.	65c.
VYRAI BROLIAI, specialie vyrams maldaknygė, parinktos gražios maldos, šilkinė labai plona popiera, juodi kolenkoro viršeliai	\$1.30
VYRAI BROLIAI, tikros odos apdarai, apvalūs kampai, tikru auksu auksuoti kraštai, 632 pusl.	\$2.50

DIDELĖMIS RAIDĖMIS MALDAKNYGĖ

„SVENTAS DIEVE“

„Sventas Dieve“, — knygos formatas 5x 3 1/2 colių, storumo colis. Juodi, tikros odos viršeliai; auksuoti kraštai.

Joje yra 9 litanijos ir įvairiausių maldų.

Kaina \$3.00

Kad parodyti kokios raidės didumo yra, čia talpiname šios maldaknygės raidžių nuotrauką „Stovi motina verkdam“.

Stovi motina verkdam, Ant to kryžiaus regėdam, Sūnų savo prika, O kaip širdis jos skaudėjo, Kada mirštantį regėjo Sūnų savo brangiausią. Kursai, žmogau, nėra dotum,

Užsakymus prašome siųsti:

DARBININKAS

366 West Broadway,

So. Boston, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA:
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart savaitėje metams \$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway,

Telephone SOUTH Boston 2680.

South Boston, Mass.

Pijus XI—Stebuklingas Žmogus

Vos keletą dienų atgal spauda buvo pranešusi, kad Šv. Tėvas sunkiai sunegalėjęs, nes gavęs trečią ataką nuo savo išsienėjusio neprieteliaus — astmos. Pacientas labai nusilpnėjo ir turėjo atsigulti lovoje. Gydytojai jam įsakė užlaikyti absoliutų poilsį ir atsipalaidojimą nuo bet kokio kad ir mažiausio užsiėmimo. Romoje paslydo klaidus gandas, kad Popiežius beveik jau mirinamas. Ta žinia bematant aplėkė visą pasaulį. Bet už poros dienų atėjo jau kita žinia, kad Šv. Tėvas jau priminėja, meldžionis ir, iš viso, grįžta prie kasdieninių savo pareigų. Neviens užduoda sau klausimą, kaip 81 metų senelis stebuklingai nugalejo savo ligą ir antrą kartą pakilo nuo mirties patalo?

Paprastai žmogus, sulaukęs 70 metų, pasitraukia nuo veiklesnio gyvenimo. Daugelis daug anksčiau tai padaro, nes tam amžių ne tik kūnas žymiai susilpnėja, bet ir protas nustoja gyviau veikti. Sumažėja atmintis ir, kūno energijai silpnėjant, mažta susidomėjimas aktyviais klausimais. Žmonės, kurie tame amžiuje dar išlaiko proto veiklumą, sudaro labai retą išskirtį. Tačiau Popiežių gyvenime tokių išskirties tiek daug, kad jos sudaro taisyklę. Yra buvę popiežių susilaukusių 90 metų ir išlaikusių pilną proto pajėgumą. Leonas XIII to amžiaus susilaukęs, stebino visus savo proto lakumu. Tą patį ypatumą turi ir dabartinis Popiežius Pijus XI. Jam tenka valdyti Bažnyčią sunkiausiais laikais. Neprieteliai sukilo iš visų pusių. Jų atviras puolimas niekad nebuvo toks atkaklus. Jie nusvarstė, kad dabar jau metas Bažnyčią pribaižti. Bet susidūrė su galinga opozicija. Dabartinis Popiežius, kaip tik šioms laikams yra skirtas. Jis drąsus, giliai išmokslintas, pažįstas ne tik katalikų, bet ir priešų psichologijai, nedaras jokių derybų, bei kompromisų, nestojąs pusiaukelyje, bet einąs tiesiog prie tikslo, nežiūrintis, kaip kova sunki būtų. Plačiai užsimojančios, pilnos ugingo uolumo enciklikos, pačiais svarbiausiais krikščioniškos dorovės klausimais, sistematingu nuoseklumu ejo viena po kitos ir viso pasaulio plačiai buvo komentuojamos. Patys protestantai kreipė į jas ypatingą dėmesį, nes jie pamatė, kad Šv. Tėvas yra vienintelis autoritetas sekmingai juos išspręsti. Jis išsyk išaugo į krikščioniškos civilizacijos vadą. Taigi jam sunegalėjus, visa krikščionija giliai susirūpino.

Tačiau Dievo Apveizda du kartu ji iš sunkios ligos išgelbėjo. Tur būt jo šviesi ir energinga vadovybė krikščioniškam pasauliui dar tebėr reikalinga. Ir garbingas Senelis dar ilgesniam laikui paliktas vairuoti Petro laivą.

Neapgalvota Galvosena

Neperseniai "D-ke" buvo minėta, kad reikia apdrausti vaikus ir jaunimą nuo skaitymo netinkamos literatūros. Rodos, dėl tokios eilinės pilietiškos pastabos netenka protestuoti, nebent tiems, kuriems ta slidi literatūra yra draudžiama, t. y. vaikams ir jaunimui. Tačiau jaunimas prieš "D-ko" pastabą neprotestuoja, o atsirado kitas slidžios literatūros užtarėjas — laikraščio redaktorius. Rodos netikėtina. Bet paskaitykime "Amerikos Lietuvio" 48-me numerį tilpusią pastabą:

"Mūsų manymu atrodo, kad čia "D-ko" pateikta mintis kaslink knygų skaitymo yra siauraprotystė. Čiagimusių moksleivių pažiūras nustato šalies švietimo ministerija, o plačiąją pasauliožiną įgyja laisvoje literatūroje. Įvairios literatūros skaitymas išstobulina jaunuolio protą, o nesiaurina jo. Mes gyvendami laisvoje šalyje turėtumėm tąja laisve džiaugtis: skaityti visokią literatūrą, neatsižvelgiant į jos kryptį: ar ji būtų klerikalizmas, komunizmas ar nacionalizmas. Tikslai pažinimas abelno mokslo, abelno politinio nusistatymo, suteiks blaivesnę jaunuoliui išmintį, kad atskirt gerą nuo blogo".

Kad ir gyvename laisvojo šalyje, bet vis dėlto "čiagimusių moksleivių pažiūras" nustato šalies švietimo ministerija. Reikia, švietimo ministerija padaro tokią pat "siauraprotystę" kaip ir "D-kas", nes ir ji "nustato pažiūras", vadinasi, prižiūri, ką moksleiviai turi skaityti. Tuo būdu, einant "A. L-vio" logika, švietimo ministerija, primedama moksleiviams savo pažiūras, varžo šios šalies laisvę. Kaip išbrudis iš to galvosuko? Kam pritari? Nusizengusiai prieš laisvę ministerijai, ar moksleiviams? "A. L-vis" pasirenka moksleivius ir ateina jiems į pagalbą. Jis leidžia ir pataria jaunimui skaityti visokią plauko literatūrą, neišskiriant nė ko-

munistinės, tuo supratimu, kad tas išstobulins jaunuolių pasaulėžiūrą. Daleiskim, kad moksleiviai priima "A. L-vio" patarimą ir skaito visokių "istų" raštus (daugelis jau tai daro ir be jo patarimo). Kokios išeina pasėkos? Viena iš dviejų: arba iš visokių priešiingų "izmų" susidaro moksleivio galvoje nesuvalgomą košę, ir jis gali atsidurti pamišėlių įstaigoje, arba vienas bet koks "izmas" jo galvosenoje prigyja. Tada visokių "izmų" prisirišę moksleiviai susiskirsto į keletą neprietelinių grupių ir pešasi tarp savęs neblogiau už japonus su kiniečiais. Tuo būdu ir ministerijos nustatytosios pažiūros yra paneigiamos, ir šalies ramybė sudrumsta. Gi Amerika, man rodos, kaip tik ir vengia kovos tarp visokių "izmų". Kaip matome, bevystydamas moksleivių "pasaulėžiūrą", "A. L-vis" nejučiomis stumia jaunimą į kivirčius ir netvarką. Ar ne būtų geriau, kad ir jis savo pasaulėžiūros teoriją pavestų švietimo ministerijos revizijai? Toji bent nustatytą jam sveikas pažiūrą.

Tačiau "A. L-vis" patikrina, kad "tikslai pažinimas abelno mokslo, abelno politinio nusistatymo, suteiks jaunuoliui blaivesnę išmintį, kad atskirt gerą nuo blogo". Žodis "tikslai" reiškia absoliutų šio recepto neklaidingumą. Pažink "abelnų mokslą ir abelną politinį nusistatymą" — kito išsibėbėjimo nėra. Prispirtas prie sienos skaitytojas turėtų, rodos, teisę paklausti: kas per vienas, tas "abelnas mokslas"? Ar tai ištisas, pilnas, suimams į krūvą visas mokslo šakas? Šiandien mokslo išsišakojęs į šimtus visokių specialybių, kurių tik vienai, paveldėti žmogus sueikvoti visą savo gyvenimą. Kur rasi tokias smegenis, kurios "abelnų mokslą" saviu sumitų? O gi čia jaunuoliams tai pasiūlome! Bet gal čia autorius vieton "abelno mokslo" turėjo mintyti bendrą inteligentių reikalingą išsilavinimą, kaip paprastai sakoma — apsiskaitymą, vadinasi, skaitymą naudingos literatūros: istorijos, apysakų, poezijos, dramų ir, bendrai, gražiosios literatūros. Tai visai kas kita. Tie dalykai labai daug padeda sveikai ir plačiai pasaulėžiūrai išsivystyti, bet ne skaitymas kokių parnografinių bei seksualinių sapaliojimų, kurie numušą žmogaus pasaulėžiūrą iki nulio. Paskendęs slidžioje literatūroje jaunuolis turi tik vieną pasaulėžiūrą: suprastą vis daugiau ir daugiau seksualinio susijaudinimo. Taip nusiteikęs, jis vargu begalės atskirti gerą nuo blogo. Jam gera visą tai, kas jaudina sugalintus nervus. Kaip tik prieš tokią literatūrą "D-kas" andai ir pasisakė.

Iš viso, jaunuoliui bus naudingiausia visų pirma gerai mokytis ir, turint atliekamo laiko, skaityti tą, ką švietimo ministerija net šioj laisvojo šalyje jam nustato. Tada ir sveika pasaulėžiūra savaime išsivystys.

O jau "abelnas politinis nusistatymas" tai toks nevykusiai sulipdytas posakis, kad iš jo galima padaryti visą eilę negailestingų išvadų. Bet šiuo kartu nuo tos pramogos susilaikysiu. Tuo tarpu katalikams žinotina, kad "Amerikos Lietuvio" ir komunizmo nesmerkia.

Jean Tennyson, soprano dainininkė, ir John Charles Thomas, tenoras, atvyko į Chicago dalyvauti Chicago Miesto operoj, kuri išpildo operą "Tosca".

Laiškas Iš Brazilijos

Rugsėjo 11 dieną mums pranešė, kad neužilgo Šv. Juozapo par. bažnyčioje, Vila Zelinoj, Jo Ekscelencija Vyskupas suteiks Sutvirtinimo Sakramentą.

Turėjome tuojau pradėti priėmimo darbą, nes mūsų kalendorius rodė tik tris savaites prieš iškilmes. Antradieniais ir penktadieniais po pamokų vaikų išsirenska mokykloje, o kitomis savaitės dienomis susirenka bažnyčioje. Turime visokią amžiaus žmonių, nuo kelių mėnesių kūdikėlių iki 49 metų. Pamokoms turėjome virš dviejų šimtų žmonių. Mums truputį buvo sunku, nes jie visi visuomet neatėdavo. Antrą vertus, žmonės toli nuo vienas kito gyvena. Paskutinę dieną statistika parodė, kad 700 asmenų prisirašė.

Sekmadienio rytas. Nėra ramu. Žiūrime pro langą —

Šis didžiulis garvežys yra tik didelis žaizdas visai mažam žmogui, Paul Del Rio. Jis važiuoja apžergęs garvežio šviesą. Šis žmogutis yra tik 19 colių didumo ir sveria 12 svarų.

lyja. Vis vien žmonės renka šv. Mišių išklausti. Beveik visa kongregacija priėmė šv. Komuniją. Bažnytelė buvo kimštė prikimšta; kiti buvo priversti pasilikti šventoriuje. Po šv. Mišių buvome priverstos visus žmones negailestingai išprašyti iš bažnytelės, nes reikėjo sėdynes išnešti ir bažnytelę apšvarinti, molį iššluoti. Po pusvalandžio vėl įprasėme žmones į vidų, bet ne visus, tik tuos, kurie priims Sutvirtinimo Sakramentą ir jų tėvus liudininkus. Susstatėme visus eilėmis, palikdamos vietas Jo Ekscelencijai. Sutvarkius minią, išgirdom "jau Vyskupas ateina". Taip ir buvo; pasižiūrėjome, kad jau Jo Ekscelencija prie altoriaus. Jį lydėjo jo sekretorius ir du vietiniai kunigai. Ir keistas dalykas — įėjus Viskupui bažnyčią užrakino. Amerikoje Vyskupas tokiomis iškilėmis iškilmingai apsiręngia, bet čia viskas paprasta — vadinasi "simple". Tuojau prasidėjo ceremonijos. Pirmą visą minią palaimino, tada pradėjo iš vieno galo,ėjo eilėmis ženklinamas prisirengusius Kryžiaus ženklą. Mums teko gerokai pasidairyti ir žiūrėti, kad minia nesigrūstų, bet pasilikti vietoje. Pradžioje buvo šiek tiek lengviau, bet po pusvalandžio žmonės pradėjo nerimauti. Pirmieji norėjo išeiti, nes manė, kad jau baigta. Reikėjo aiškinti jiems, kad reikia dar maldas atkalbėti ir palaiminimą gauti. Už valandos Vyskupas grįžo prie altoriaus, baigęs pirmą dalį savo sunkaus ir varginančio darbo. Palaimina minią. Nėra prasmės man Jums aiškinti kaip šita minia išeina iš bažnyčios. Kiekvienas stengiasi pirmą išeiti; šaukia, rėkia, stumdosi. Galų gale visi išeina. Dabar reikia sustatyti tuos, kurie pasilikti lauke. Bet su jais greičiau susitvarkėme, nes jų mažiau. Bet jų tarpe yra daugiau mažiųjų. Daugumas jų biroj ir pradėjo verkėti, kad Jo Ekscelencija artinasi prie jų. Bet Garbingasis Ganytojas taip maloniai juos glostė, taip kantriai dėjo savo ranką prie jų kaktos, kad jie nusiramino. Palaiminus antrą grupę, susirinko ir trečia. Šiame būry daugiausia Brazilai, kurie laukę paskutinės minutės. Vyskupas ir juos apūpino, ir jiems suteikė Sutvirtinimo Sakramentą. Einant iš Bažnyčios J. E. Viskupui Dom Jose išteikė lėlių puokštę.

Taip baigėsi mūsų pirmas iškilmingas darbas. Seselės Brazilijoj.

Iš Mūsų Veikimo Centro

Federacijos Apskričiai

ALRK Federacija yra mūsų, Amerikos lietuvių katalikų veikimo centras, kuris ir šio krašto lietuvių ir bendrai tautos gyvenime yra suvaidinęs svarbų vaidmenį. Tas jos vaidmuo ir šiais laikais dar nėra sumažėjęs.

Cia norime pabrėžti, kad Federacijos veikime ypatingai svarbią vietą užima jos apskričiai, nes jie koordinuoja vietinių organizacijų ir draugijų veiklą, vykdo centro planus, padeda skyriams ir rūpinasi religinės ir tautinės veiklos išjudinimu.

Federacijos apskričiai rengia ir Lietuvos nepriklausomybės metinius paminėjimus, ir prakalbas Vilniaus reikalams ir kitokiems parengimus, kurie yra surišti su mūsų religiniu ir tautiniu veikimu.

Tų apskričių nuopelnai yra stambūs. Jie yra daug nudirbę ir Lietuvai ir šio krašto lietuvių visuomenės gerovei.

Ligšiol Federacijos apskričiai gyvai veikė: Naujojo Anglijoj, didžiajame New Yorke, Pittsburghe, Chicagoj ir Philadelphioj. Jie dar galėtų įsisteigti: Wilkes Barre, Pa., Shenandoah, Pa., New Jersey valstybėj, taip pat Detroito ir Clevelando apylinkėse. Gerai, kad Federacijos skyriai atskirai veikia, bet dar geriau, jei didesniuose lietuvių centruose jie į apskričius susijungia, tuomet veikimas pasidaro tikslesnis, vieningesnis ir sekmingesnis.

Federacijos apskričius sudaro: Federacijos skyriai (jie susideda iš vietinių draugijų, kuopų, klūbų), centralinių organizacijų apskričių, katalikiškų laikraščių redakcijų atstovų ir didesnių draugijų, jei tos dėl kokios nors priežasties neįeina į parapijų veikiantį skyrių.

Be kitų darbų, apskričiams yra uždedama pareiga organizuoti, stiprinti ir palaikyti Federacijos skyrius parapijose. Jų vadai turi žiūrėti, kad skyriai būtų gyvi, kad jie sutrauktų į Federaciją kiek galima daugiau draugijų, kad jie turėtų savo atstovus apskričio susirinkimuose.

Šį mėnesį ir 1939 m. sausio mėnesį apskričių vadai turėtų žymiai daugiau dėmesio atkreipti į skyrių stiprinimą, o kur jų nėra — organizuoti. Tam tikslui per tuos du mėnesius apskričiuose turėtų eiti geresnio susiorganizavimo vajai.

Kiek daug dėmesio kreipia į savo apskričių veiklą Federacija, parodo ir tas, kad centre jiems duodama stipri atstovybė. Apskričių pirmininkai ir sekretoriai ir ALRK Federacijos Tarybos nariai.

Šių metų gruodžio 15 d., Pittsburghe, Pa., kaip Federacijos centro pirmininkas paskelbė, įvyks svarbus Federacijos Tarybos suvažiavimas. Būtų labai gerai ir naudinga, jei šiame suvažiavime dalyvautų ir Federacijos apskričių atstovai.

Tad atsižvelgiant į tai kaip svarbų vaidmenį mūsų visuomenės gyvenime vaidina Federacijos apskričiai, stengimės juos dar labiau sustiprinti ir jų veiklą praplėsti.

* * *

Praėjusią savaitę Katalikų Universitete Vašingtone buvo susirinkę šimtas žymių Amerikos katalikų mokslininkų, kad nustatytų tinkamą kursą ir paruoštų rankvedžių dėstymui katalikų mokyklose apie demokratiją ir pilietybę.

Šį reikalą katalikiškoms mokykloms pajudino Jo Šventenybė Popiežius Pijus XI ir šio krašto vyskupas savo ganytojiškame laiške, kurio paskelbimas sudomino ne tik katalikų, bet visą Amerikos visuomenę. Tas planas visur randa nuosirdaus pritarimo. Apie jo vykdymo pasiekimą abejoti netenka.

ALRKf Sekr.

Kokią Gyventojų Padėtį Lenkų Užimtose Srityse

Praha — Havaso specialus atstovas vakar lankėsi srityje tarp Tešeno ir Moravos Ostravos, kaip tik tose vietose, į kurias yra pabėgę Tešeno apskrities čekai. Tą apskritį, kaip žinoma, užėmė Lenkijos kariuomenės dalys. Pasitraukę iš tos srities čekams buvo duota 10 dienų. Pabėgėlių parodomais, vokiečių korektišką laikymąsi yra priešingas lenkų laikymuisi. Kita vertus, gėliai buvo paskirstyti šeimos, mokyklose ir paskubomis įrengtose stovyklose. Raudonasis kryžius teikia moterims ir vaikams pagalbą.

Havaso atstovas pažymi, kad pasiremiant tu pabėgėlių pasakojimais, Lenkijos kareiviai ir karininkai elgiasi gana korektiškai ir jiems pavyksta palaikyti tvarką ten, kur jie atvyksta, tačiau tais tarpais, kurie susidaro tarp Čekoslovakijos kariuomenės dalų, pasitraukimo ir Lenkijos vokiečių ir 2,500 žydų.

Pasiremiant oficialiomis čekoslovakų statistikos žiniomis, Tešeno ir Jablunko apskričių gyventojų sudėtis yra tokia: 124,000 čekų, 82,000 lenkų, 18,500 vokiečių ir 2,500 žydų.

MONTREALO BANGOS

ŠI SKYRIŲ VEDA

Marija Aukštaitė

Savąją lušnelę užmiršau... apleidau...
Ir toli nuo josios verkiau ir klydau...
Ir dvasios darželį sopuliais užleidau —
O tiesos lelijos dar nesuradau...

Aš grįžtu pas tave lušna numylėta!
Jei verksiu, tai verksiu su tavo sienojais!
Gal rasiu ir tave susižastę, kentėtą?...
Bet puošiu aš tave vis saulėtais gojais...

Nors jų širdis dar nepažino, nesurado, bet dvasios takams nėra ribų, sielos rankai palinksta visi žiedai... Mano kūdikystės dvasinė lušnelė — buvo kaitėta spinduliais... Bet taip trumpai... Pasaulio debesys užgūlė... Išgriovė, išvartė dvasinio džiaugsmo altorius... Ir kažin, ar jau besurasiu bent pėdsakėlių motinos sužiebtų žvakių?... Ar atminsiu dūzgimą lopšinių maldų?... Ar suprasiu ko mirko jos akys nepasakomų kančių?...
Ne... ne... Prie jos kapo vartų liko man gyvybė, liko jos dvasia ne ją suprasti, bet už ją kalbėti, jos kančias nusakyti, jos skriaudoms ieškoti atpildo, jos lūpomis — mano lūpomis maldas austi, jos žingsnius — mano žingsniais kaitėti, jos darbais, jos pavyzdžiais, jos keliais pasauliu žygiuoti...

Ir einu... Dažnai nesuprasta... Pažeista širdimi prie vieno dvasinio vairo išvargus... Ir ieškau tavęs... tokia pačia dvasia, tą patį, mielą dvasinį vairą saugojanti pasaulio jūroje... Ir nenuilsta dvasia nors bangos užia ir kriokia pavydu... Tik tušti akys... Visur tuščia, tuščia...
Broliai, atleisk man, nepyk... Nežiūrėjau tavęs aušrų horizonte, nežiūrėjau... Prailgo žvilgsniai, susimetė kančia, užgėso gyvenimas gyvenimui... Ir kaip sunku klajoti gyvu mąstančiu lavonu...

Taip... lavonu... Juk žemė gyva juoku ir skriaudomis, o mano lūpos dirbtinio šypsnio neįstengia... Jaugo žemės rūpesčiai, karų kraujas jūrų bangomis, susimaišę kalnų vulkanais žmonių dejonės, ir mano vairsas pasiliko naktų glūdomose... Nėra signalų nei sirenų doleriais įtaisyti, tik širdies vis audžia maldą, tik akys meta ilgisiu metimą, ir bėga man dvasia sausais žemės okeanais vienui viena...
Tolstu ir tolstu kažkur... Nežinau, ar pamečiau save, ar radau?... Tik dažnai prisiverčiu dvasia sustoti ir pažinti savo takėlių.

Aš eisiu tais pačiais keliais, kurėjau... Kažkokie dvasiniai švyturiai man moją... Tai mano dvasinės lušnelės vartai, tai motinos įsuptos maldų gijos.
Audžia širdis... O ten Montrealas paskendęs vakaro šviesų simetrijoje, mirga puošnumu... Iškaitytos eglės Kalėdų papuošalais, blizgučiais, įvairiaspalviais burbulais, tik kažin ar tas žibantis miesto rūbas tiesus ir sąžiningas?... Juk po tais žibantais sparnais gaujos skurdžių ir alkanųjų...
O jų tiek daug! Kada vilioja silpną žmogaus akį Morganų ir Eatonų puošnūs langų ir stogų dekoracijos — ten kitam kvartale irgi "dekoracijos". Prie "soup linių" stovi apdriškę, sušalę, išbadę, išvargę alkani žmonės eilėse ir laukia šilto lakalo kaušelio. Čia jų stovi šimtai ir mainosi tūkstantiniai barzdotos, sulinkusios, sukrypusios būtybių. Ir taip diena iš dienos jie stoji į eiles, o mašinos užia ir dirba dolerius tiems, kurie skęsta prabangose...

Alkanųjų ir driskių "dekoracijos" baisios. Neretas ten pat sudrimba alkio ir mirties glėby... ir jei mirtis praretina eiles — nedarbas ir skurdas papildo.
Bet yra sielų, kurios nepaiso išorinių Kalėdų blizgučių. Yra sudaryti miesto komitetai, susiorganizavę vienuolynai, pasirošę Salaviešių armijos, sudaryti bendrą skurdžiams vakarienę bent Kalėdų vakarą. Čia jie gaus po žuvies bryzelį, po keletą spalgenų, kavos ir duonos.

Bravorų sąjunga irgi ruošia pakelti pietus "pragigėliams". Kurs visą savo amžėlį pramarkino alko-

LDS. Narių Ir "Darbininko" Skaitytojų Dėmesiai!

Šiuomi "Darbininko" Administracija skelbia Gruodžio, Sausio ir Vasario mėnesius — "Darbininko" Vajaus mėnesius. Per tuos trejetą mėnesių "Darbininko" kainą sumažinta iki \$3.00 metams. Už pusę metų \$1.50. Syki jį savaitę metams \$1.50. Į Lietuvą metams — \$4.00, pusę metų — \$2.00.

Taigi prašome gerb. "Darbininko" skaitytojų pasi- naudoti vajaus progą — atnaujinti "Darbininko" prenumeratą iki Vasario 28 d.

Taipgi primename ir LDS kuopoms, kad didžiojoje LDS narių duoklės baigiasi Gruodžio mėnesį. Taigi prašytume visų gerb. LDS narių laiku apsimokėti už organą "Darbininką".

holy ir dabar alkanas ir plikas — čia gaus sočius, pietus su alaus kaušu.

Miestas žiba išoriniu grožiu, bet kiek vargo, kiek purvo, kiek nematomo alkio ir kančių. O kas atsižvelgia į skurdžių ir benamių? Pirmiau dar išskaitys jo visas nuodėmes, pasvers ant pasaulinių svarstyklių... Atmes Dievo... Nes žmogus daugiau sau teisės grobia, negu leidžia Kūrėjas savo kūriniiu.

Skaudu... Nevienu dvasia verčia ant tiesos griuvėsių... O melai kvatoja, o gobšai tunka, stiprūs — silpnėsniji trypia, neigia.

O kur gi dingio žmonių idealai?! O kur gi vietelė širdies gilumos?... Iškilę tik puotų, šampanų bokalai, o siela vis skursta be saulės giedros... Ir jeigu jau rieda gryna ašarėlė, Kūrėjo gi turiai ne vien iš perlų... O tai kas? Kad dulkė taip viską suvėlė... Neamžinos pilys iš žemės stiklų...

Ir nors kauks vėjai, už audros, trunkys gyvenimas, brazdės langai šalčio lelijomis — aš eisiu su savo alkanu broliu ieškoti tiesos.

Eik, viso pasaulio užmirštasis, sudarykim grandinę... Juk aš tam pašvenčiau gyvenimą, paukojau savo dvasios vieškelius tik tau nuskriaustasis!... Primink, bent šiuos sakiničius... Iškaityk savo krūtine mano dvasios metimų nevystančių žolynėlių, aš tau jų gal dažniau surinksiu...

Marija Aukštaitė.

Akymirkos

Montreale prasidėjo žiemą. Namų stogais kyla garai ir dūmai. Žmonės šildo, kūrėna būtus, o nenuoravais gestais, šypsniais ir akymirkų susikaupimu atvaidina, atpasakoja. Jų kalbą ir šiandien kai kurie kartoja su pasigėrėjimu. Tad, garbė buvusiems kalbėtojams, o Montrealo lietuviai prašo ir laukia dar Jūsų žodžių.

Nelabai seniai Montrealo priemiesčio kanalan įkrito automobilis. Čia žuvo kelios gyvybės. O tai buvo svečiai iš Jung. Valst., ir besivažinėjančius ištiko nelaimė. Mat tiltas per kurį važiuo, karts nuo karto nukeliamas nuo upės praleisti laivus. O svečiai to nežinodami užvažiuo ne-

Neseniai Montrealo lankėsi iš Jung. Valst. gana žymūs svečiai: Ižymus rašytojas kun. Juras, puikus kalbininkas kun. Švagždys, ir uolusis "Darbininko" atstovas ponas Peldžius. Šių svečių nuosirdumu, malonumu, susižavėjimu nevienu Montrealo lietuviu.

16 dieną lapkričio mėn., parapijinę salę, sakė prakalbą šie du garbingi svečiai kun. Juras ir kun. Švagždys. Kunigas Juras kuklus Sv. Pranciškaus se-

Arlene Lomas, 4 metų amžiaus mergaitė, New Yorke, laimėjo aukso medalį už pasižymėjimą švilpime. Ji laimėjo čempionatą. Konfeste dalyvavo mažiau 8 metų amžiaus vaikais.

kėjas, idealiskai nusiteikęs kaip visuomet, aiškino susirinkusiems spaudos svarbą, jos naudą ir žalingumą. Jo kalbą kaip švelnaus inteligento, klausovai užgrybė ir įvertino.

Antras kalbėjo Kunigas Švagždys. Čia buvo taikoma daugiau darbininkų klasei. Ši kalba begalo patiko komunistams, ir dabar jie taria, kad su laiku reikia būtinai persikviesti kun. Švagždį su prakalbo mis į komunistų bučį. Kun.

laiku, ir įkrito į kanalo gelmę. Soferis išsigelbėjo, bet kelios moterys prigirė. Rodos, viena buvo vaikutė palikus Quebecę, ir tas vargšelis jau amžinai nesulauks savo mamytės.

Šiomis dienomis, vėl pasikartojo panašus įvykis. Vėl automobilis nugarmėjo į kanalo gelmę, ir, rodos, vėl nusinėšė aukų.

Miestas milžinas, tad neretai pasitaiko, įvairiausių nelaimių. Vakar auto rėžė į stulpą ir užmušė tris žmones. Ilgai kraujo klanas baugino praeivius ir šurpu kratė automobilių varuotojus. Tą visą sceną pergyveno mano kaimynas, kurs grįžęs per visą naktį nesudėjo akių — jam vis vaidenosi nelaimėjų žuvusieji.

3 dieną gruodžio mėn., Marijos Aukštaitės namuose įvyko VVS nepaprastasis metinis posėdis, kuriame buvo svarstoma daug aktualių klausimų.

Teko nugirsti, kad M. Aukštaitė vėl organizuoja Montreale naują draugiją, arba teisingiau pasakius: "Lietuvių Katalikų Intelektualų Kultūros Ratelį". Pirmas posėdis numatoma nepertolimoj ateity. Į šį Ratelį bus priimami tik Katalikai inteligentai.

Į Montrealą pradeda vis daugiau ateiti lietuviškosios spaudos, tik reiktų veikams savo srytse stropiau išplatinti. Teko matyti, kad ir čia gimusieji jaunuoliai gana įdomiausi lietuviškąją spaudą. Tik turėtumėm daugiau rašyti iš savo kolonijos. Tad ir darbą, kam brangūs Dievo ir Tėvynės keliai.

Jonas Skirgaila.

VVS GERAI PAVYKĖS PARENGIMAS

MONTREAL, Canada. 26 dieną lapkričio mėn., Rumunų salėje, Vilniaus Vadavimo Sąjungos Montrealo skyrius, surengė šokių, vadinamų "Baliūnų Balių". Šis balius buvo suruoštas tikslui, parengti neturtingiems vaikams Kalėdų eglę.

Rengimo komisija visu stropumu rūpinosi ir dirbo, kad šis balius visapusiškai patenkintų atsilankiusius ir duotų pelno aukščiau minėtam tikslui. Į parengimą įdėjo daug traušo A. Sakalas, Ivaškevičius, Paznokaitis ir kiti. Leidimą išrūpino vietos klebonas kun. J. Bobinas. Studentų visą grupę suorganizavo Vytautas Andriukaitis, kurs ir kitataučių spaudoje garsino minėtą parengimą.

Parengime dirbo išsiųsę: K. Jasutis, Paznokaitis, Navikevičius, Ivaškevičius, Virbila, Pundzius, Kuprevičius ir jaunamėčiai Navikevičiai Antanas ir Algirdas. Į stalus nešiojo: P. Jasutienė, M. Zinaitytė, ir M. Ivaškevičienė. Užkandžius pagamino kruopščiausiai, šeiminiškės: ponios Pazniokaitienė ir P. Pundzienė. Jos stovėjo už baro ir pardavinėjo minkštuosius gėrimus, saldainius ir "lančius". Užkandžiai taip buvo skaniai pagaminti, kad net pritrūko.

P. Jasutienė, P. Sakalienė ir

Visi dėkodami Vilniaus Vadavimo Sąjungos vadovybei, prašė, kad ir daugiau tokių parengimų surengtų. Dabar jau yra ruošiami planai Kalėdų eglei, kuri bus suruošta Sv. Kazimiero parapijos svetainėje. Čia VVS pavaišins ne tik vaikučius, bet ir jų tėvelius. Prie eglės parengimo, žada prisidėti ir vietinis klebonas kun. J. Bobinas.

Neperdedant, bet didelė garbė priklauso VVS Montrealo skyriui, kurs visus savo parengimus taip pastato vykusiai ir planingai, kad žmonės skirstosi iš jų su gražiu ūpu ir pasitenkinimu.

Ežerų Gėlė.

Isigykite

PILIETYBĖS KATEKIZMĄ

Pamokinantis Apie Amerikos Piliečio Teises ir Priedermes

Jei ruošiesi gauti Pilietybės Popierius, tai ši knygelė daug jums padės, nes joje randasi daug klausimų ir Atsakymų angliu ir lietuvių kalboje.

Kaina Tik 25c.

Susikite užsakymus:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Anglija ginkluojasi ir ruošiasi karui. Stai čia matome apkasus Londone, Imperijos Karo muziejaus sode, kuriuos darbininkai užbaigę statyti. Apkasai padaryti, kad orlaiviams pradėjus bombarduoti iš oro, žmonės turėtų kur pasislėpti.

IŠ SENO MONTREALIEČIO DIENORAŠČIO

"...Sekmadienio rytas. Šviesom paskendęs vandenys, ir tos grožybės nei koks dailininkas piešėjas negalėtų nupiešti. Tykumas, ramumas, nors ir niekur nuo kalno ir nebeeik. Čia, rodos, po kojomis sužė vargonai, ir giesmės iškilo virš skliautų... Taip. Juk štai didžioji Sv. Juozapo stebuklingojo bažnyčia. Ten daug žmonių meldžiasi, o mes klajojam!... Nepalai- kom nei savo tėvų tradicijų. Oi, griešnikai, mes griešnikai, bet kaip sunku paklydėliams prie tikro kelio sugrįžti... Nors jausmingi prisiminimai dažnai kankina, bet, draugai... aplinkybės... Gal ryto aušrinė bus giedresnė?..."

Jonas Gricius.

Pasrėbė kavos ir užkandė kiaušinių su lašinukais, sėdėm į auto ir važiuojam. Jau buvo po dvylikos, kai pasiekėm Edvardų namus. Gavom bart, kam trankomės per Dievmeldystę, bet butelį pastačius kai Benedikto ašarų pantiaką, ir išgėrė po čerką — atsiprašėm Edvardienę. Ji mus vaišina juodu vėdaru, karštu... o jau gardybė — net tirpsta burnoj.

Edvardas vadina į girią medžioti. Mat, ten daugybė laukinių ančių. Sako: "eiva laukinių vištų pašaudyt". Na, tai mes visi ir į girią! Vistik dar tris nušovėm besivalkiodami, o Edvardas jau ankščiau dvi nušovęs parsinešė.

Yra ten ir ožkų, tik ne taip jau lengva prie jų prieiti. Grįžė alkani, labai girdžiai srėbėm juoda, rūkščią juką, tokią kaip Lietuvoj, net gardesnę už miestą kavą.

Po pietų traukiame atgal į Montrealą. Vakaras. Rūkas ir tamsu nuo kalno. ar "Misių" prenumeratą Rodos, miestas su elektros

Misijonieriaus Pranešimas

Misijonierius J. Kidykas, S. J. praneša Gerb. Klebonams, kad visą ateinančią gaveniją yra jau užimtas darbu įvairiose parapijose. Norintiems galėtų patarnauti tik tuojau po Naujųjų Metų, ar po Velykų švenčių.

Adresas:

J. Kidykas, S. J.
St. Ignatius High School,
1076 W. Roosevelt Road,
Chicago, Illinois.

Tuo pačiu adresu prašomi kreiptis visi, kurie nori atsinaujinti "Žvaigždės" prenumeratą ateinantiems metams.

Geriausio Kalėdų Dovana Laikraštis Darbininkas

Daugelis šuka galvas — galvoja ką davus savo draugams Kalėdų dovanų. Geriausia ir naudingiausia dovana, tai dukartsavaitinis laikraštis "Darbininkas", kuris yra plačiausiai skaitomas ir geriausiai mėgiamas laikraštis.

Imant du sykius jį savaitę metams kainuoja \$4.00

Į Lietuvą metams \$5.00

Pusei metų \$2.00

Pusei metų \$2.50

Išpildykite kuponą ir pasiųskite su money orderiu sekančiu adresu:

DARBININKAS

366 West Broadway,

So. Boston, Mass.

Šiuomi siunčiu už "Darbininką" \$..... ir prašau siuntinėti sekančiu adresu:

Vardas

Adresas

BAJORAI LIETUVOJE XIII-XIX A.

K. B. Vanagas

Daug mūsų bočiai, seneliai žino įvairių legendų — padavimų apie garsiuosius Lietuvos bajorus, apie jų egoistiškai spręstas mūsų valstybės politines „problemas“, apie jų sunkią leteną, kuri sunkiai buvo prisilėgusi lietuviškąją liaudį.

Labai teisingai poetas Dionizas Poška savo eilėraščiuose yra išsireiškęs:

„Kas po daržus tuos gražius medžius pasodino? Kas tuos kalnus su dau-

boms dailiai sulygino? Kas pastatė tas baltas triobas mūrinyčias? Iš plytų ir iš akmenų blizgančias bažnyčias? Kas tuos žemčiūgus, auk-

sus, sidabrus nupelno? Vis tai kruvinas prakaitas ir mužiuko delnai!“

Ištikrųjų, viską padaro juodadarbio žmogaus ranka. Tai pripažįsta kiekvienas, kuris protauja. Ypačingai sunki būklė buvo valstiečių, kai bajorai įgyjo dideles teises Lietuvos valstybės valdyme. Reikia tik pastebėti, kad karo bajorai nebuvo tokie įžūlus, jų tikslas — kariauti. Jie vesdavo net žemesnio luomo mergaites. Tačiau mu-

žikėliui, bernuželiui negalima buvo vesti bajoraitės.

Moskvos metraščiuose bajorai yra vadinami stambūs ūkininkai „bojare zemskije“. Dažnai minimi mūsų dainose bajorai yra painiojami su turtuoliais — ponais. Bet reikia juos skirti nuo ponų. Pastarieji galėjo vesti bajoraites, bū-

dami ne bajorai, o tik pasi-turį ūkininkai. Bajoras galėjo būti ir labai neturtin-gas. Vėliau tai pamatysime.

Bajorai Lietuvoje jau yra minimi XIII a. Vadinasi, kuriantis Lietuvos valstybę, jau yra būta bajorų. Tik istorikai iki šių dienų nėra išsprendę, ar jie yra čia buvę ar ateiviai? Aiškiai yra žinoma, kad pirmaeilis jų darbas buvo kariauti ir taikos metu tarnauti savo kunigaikščiams. Kunigaikščiai — didikai už ištikimą tarnavimą savo bajorams duodavo gana didelių žemės plotus su teise perleisti savo sūnams, kurie taip pat turėjo tarnauti savo vadui. Jei palik-davo dukters ar našlės, tai būtinai turėjo jas išpirkti už kito bajoro. Kitaip negalėjo paveldėti žemės. Tarnybos laikas buvo neapribotas. Jie turėjo būti visuomet pasirengę stoti į karą. Taikos metu jų pareiga buvo statyti piliis, tiltus, taisyti kelius. Be to, dar taikos metu dirbo savo kunigaikščiui lauko darbus.

Prasidėjus unijoms su lenkais, bajorai XV a. pradėjo reikalauti iš savo kunigaikščio privilegijų. Nuo 1434 m. gautas žemes įgyjo visiškai nuosavybėn. Nuo 1387 m. buvo jau laisvi nuo lauko darbų. Taip pat nereikėjo mokėti duoklės už žemes, išskyrus žemaičius. Jau 1413 m. turtingieji bajorai galėjo turėti savo herbų. Tikrieji bajorai ėmė vadintis šlektai. Lietuvos Statutas 1529 m. jau ėmė griežtai reikalauti, kad būtų įrodyta bajorystė. Ji turėjo būti įrodoma iš tėvo ir motinos generacijų. Čia jau buvo rimtai į juos žiūrima, nes per daug atsirado „šviesiojo luomo ir dar su privilegijomis“.

Socialiniu žvilgsniu yra dideli skirtumai tarp kaimo bajorų ir ponų — aristokratų ir kunigaikščių. Vieni bajorai buvo tiek neturtingi, jog keli susidėję tegalėjo duoti vieną žirgą karui. Kiti gyveno kaimuose, kur turėjo jau didesnius žemes sklypus ir jie privaldėjo ginti sienas nuo

vokiečių žemės (apie Dubysą ir Nevėžį). Vėliau, kunigaikščio valdžiai mažėjant, bajorai pradėjo išigalėti. Karai su Maskva daug pareikalavo lėšų. Kunigaikščiai turėjo už pini-gus ikeisti savo dvarus bajorams. Laikui bėgant taip bajorai išigalėjo, jog ėmė reikalauti didikų — ponų, kad būtų kviečiami į seimus. Antras Lietuvos Statutas (1566 m.) labai didelės teises suteikė bajorams. Atleido nuo tiesioginių ir netiesioginių mokesčių. Suteikė aukštas tarnybas, lygius teismus ir tt. Pagaliau jie turėjo savo seimelius. Tik tie bajorai neturėjo, kurie buvo privačiuose kunigaikščių dvaruose. Tai žinome iš Lietuvos Statuto išleisto 1588 m.

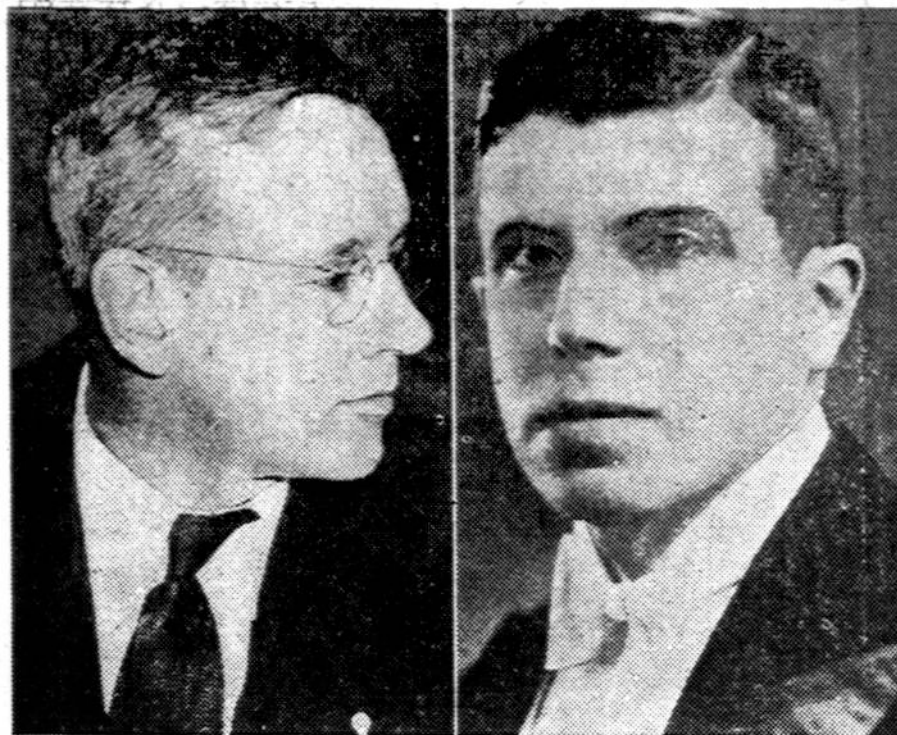
Kada Lietuvoje po paskutiniojo padalinimo (1795 m.) pateko rusų valdžiai, tada bajorams buvo paliktos visos jų teisės. Tik nuo 1763 m. sukilimo jos žymiai buvo susiaurintos, ypač nuosavybės įgyjime.

Dar kartą reikia pastebėti, kad daug bajorų buvo mažųjų ir bežemių. Taip pat tebuvo mažai apsišvietę. Vienas rašytojas mini, kad rusams užėmus Lietuvą, bajorai temokėjo pasirašyti trimis kryžiais, ypač žemaičiuose. Jie neturėjo lėšų net kardui įsigyti. Todėl buvo atsiradęs pašaukos pasakis — „bajoras su pagaliuku“, kurį kardo vietoje nešiojo, lyg vaikas žaislą. Neturėjo net tinkamo pragyvenimo šaltinio. Tuomet bajorai ypač neturtingieji buvo toks elementas, kurį visi galėjo panaudoti bet kuriam politiniam, revoliuciniam veiksmui. Todėl nestebėtina, kad įvairiuose sukilimuose pasireiškė bajorėliai.

Kun. L. Jucevičius vienoje 1840 m.) savo knygoje labai neigiamai atsiliepa apie bajorus, vadina juos seimelio rėksniais, nesugebančiais suprasti krašto reikalo, nes girti sprendžia krašto reikalus, taip pat nesugebą sumokėti tarnams atlyginimus bei sutvarkyti kelius margus žemes. Kitoje vietoje tas pats autorius rašo: „Ašmenos bajorų nepaprastai vaizduoja nusidėvėjus, bet kardą prie šono prisirišusį, viena koja vižuota, kita batutuota... Tad kitų Lietuvos kraštų žmonės (liaudis) pajuokdavo: „Aštuoni Ašmenos bajorai vieną ožką turgun veda...“ Aišku, kad visa tai taikoma ne visiems ir doriems Ašmenos ponams, tik seniai jau mirusiems plikbajorams, kuriems Dievas teatleidžia jų kaltes, o amžinoji šviesa tešviečia...“ Minėti autoriaus žodžiai labai aiškiai nušviečia tuolaikinius bajorus.

Reikia dar atsiminti, kad tais laikais negalėdavo įstoti į dvasinę seminariją tie, kurie nebuvo bajorai. Todėl norom nenorom, kas norėdavo tapti kunigu, turėjo prisiegti prie savo gražiosios lietuviškosios pavardės „bajorišką galūnę“. Ir nestebėtina, kad daug jų užsiliko iki šių dienų. Tik pastaruoju metu pradėta susipratusių lietuvių jas karpyti. Ir tai reikėtų mums visiems lietuviams nedelsiant tai padaryti. Susipraskim bent kartą.

Prisimenant tautinio at-

Alfred M. Landon, 1936 m. buvęs respublikonų partijos kandidatas į prezidentus, paskirtas Jung. Valstybių atstovu į Pan-American konferenciją, kuri prasidėjo gruodžio 9 d., Peru valstybėje, mieste Lima. Dėl šio prezidento Rooseveltto paskyrimo, kaikurie daro įvairių spelių. Dešinėje yra Dr. Carlos Concha, Peru valstybės užsienio ministeris, kuris bus prezidentu atstuntos tarptautinės Amerikos valstybių konferencijos.

Žinios Iš Lietuvos

Trumpos Žinutės

— Steigiant Lietuvoje kurčių ir nebylių institutą, visam krašte buvo padarytas kurčiųjų ir nebylių surašinėjimas; tokių žmonių surašyta 3223.

Viešniai

(Mažeikių apskr.)

PAŠVENTINTO SVEIKATOS NAMUS

Spalių mėn. 30 d. Viešniuose buvo pašventinti daktaro Antano Biržiškos vardo (profesorių Biržiškų tėvo) sveikatos namai ir prie jų naujai pastatytas lietuviško stiliaus Vilniaus kryžius. Savo kalboje per pašventinimą kan. J. Navickas priminė vėliuonies dr. Ant. Biržiškos gailętingumą, gerumą ir krikščionišką pasiaukojimą einant gydytojo, švietėjo ir lietuviybės žadintojo, šeimoms tėvo pareigas. Nors jau keliolika metų kaip jis mirė, bet parapijiečiai gerai tebeatmena, nes beveik kiekvienas yra patyręs jo gerumą. Sveikatos namams statyti broliai prof. Biržiškos paaugojo 40.000 litų, o kitas išlaidas padengė valsčiaus savivaldybė. Viešniškiai džiaugiasi matydami kaip rūpinamasi jų sveikata ir yra dėkingi viso to darbo sumanytojams ir rėmėjams. Spalių mėn. 31 d. Biržiškos su kitais svečiais dalyvavo gedulingose pamaldose už dr. Ant. Biržiškos vėlę.

Kaunas

MAIRONIO - MAČIULIO MINĖJIMAS

Lapkričio mėn. 6 d. Kauno Metropolijos kunigų seminarija savo patalpose suruošė didžiojo lietuvių gimimo laikotarpį, reikia pasakyti, kad čia bajorai suvaidino visai menką vaidmenį. Daugelis jų buvo lenkiškos orientacijos ir nesuprato atgimstančios tėvynės reikalo. Patys žymiausi kovotojai dėl Lietuvos nepriklausomybės buvo liaudies sūnūs. Kad šiandien esam nepriklausomi tai tik mūsų liaudies nuopelnas. Apie bajorus dabar bėra likę tik atsiminimų.

XX Amž.

Kada Girdėsime Lietuvą Per Radiją

Lietuva iki šiol turi dvi ilgujų bangų radijo siuntinčias stotis, valstybės lėšomis pastatytas ir išlaikomas. Tačiau šios stotys, Kaune ir Klaipėdoje, jau nepatenkina vis didėjančius radijo reikalavimus, nes jos neturi pakankamo galingumo, ir jas kaimyninės stiprios radijo stotys nustelbia. Todėl vyriausybė nutarė ir paskyrė lėšų naujai, moderniai, galingai radijo stotiai pastatyti. Tokia stotis jau pradėta statyti ties Babtais, apie 17 kilometrų nuo Kauno.

Naujoji stotis bus baigta statyti ir įrengti ateinančių metų rudenį. Berods, nors jos galingumas bus gana didelis (apie 120 kw), tačiau per ją nebus galima perdavinėti programų, kalbas ir žinias Amerikų lietuviams: ji bus gerai girdima tik tai visose Europos vietose. Kad galima būtų radijo garsais pasiekti užjūrių brolius, tam yra reikalinga speciali trumpųjų bangų stotis, kuri kainuosianti taip pat apie milijoną litų. Jau numatyta, kad pastačius ilgųjų bangų stotį Babtuoje, prie jos tuojau bus statoma ir trumpųjų bangų stotis, per kurią muzika, daina, kalbos ir žinios iš Lietuvos pasieks lietuvių išsivius ir už Atlanto vandenyno.

Pažymėtina, kad Lietuvoje yra apie 50 asmenų, kurie turi savo lėšomis įsigiję didesnes ar mažesnes trumpųjų bangų radijo siuntinčias stoteles. Kai kuriems kartkartėmis pavyksta susikalbėti su tokiomis pat radijo trumpųjų bangų mėgėjais, gyvenančiais ir už vandenyno. Tačiau tie pasikalbėjimai yra pripuolami, trumpi su klaidymais, ir jais paremti nuolatinis užsienio lietuvių susisiekimą bei žinių perdavimą neįmanoma.

Dabar Lietuvos trumpųjų bangų radijo mėgėjai rūpi-

nasi sueiti į draugiją, kurios tikslas būtų — radijo mėgėjų stoteles sujungti į vieną sistemą, tobulinti jas techniniu atžvilgiu, burti į radijo srities specialistus, ruošti parodėles, kursų ir panašiai. Gal būtų susiorganizavusiems Lietuvos radijo mėgėjams pavyks bendromis pajėgomis pasiekti tokių laimėjimų, kurie leis užmegsti nuolatinesnius ir tikresnius ryšius su išeivija. Tačiau užsienio lietuvių tikrai ir nuolat galės girdėti iš Lietuvos muziką, dainas, kalbas, žinias tik tada, kai bus pastatyta valstybinė galingoji trumpųjų bangų radijo stotis, o tai bus, kaip minėta, už poros metų.

VDV.

Ragelių Bažnyčiai 250 Metų

Spalių 23 d. Ragelių parapija, dalyvaudant kaimyninių parapijų kunigams, įspūdingai atšventė 250 metų sukaktuves nuo Ragelių bažnyčios įkūrimo. Ta proga Kriaunų kun. Šlapšys pasakė pamokslą, po pamaldų dalyvaudant didžiuliais miniais, parapijos salėje įvyko iškilmingas posėdis, paskui pietūs, vakare pavasarininkai suvaidino „Išpažinties auką“. Minėjimas baigtas visiems susirinkus į bažnyčią, kur kleb. kun. Šimonėlis paaikšino šios sukakties reikšmę.

Vaikai Sudegino Klojimą

Varniškių km. Kupiškio valsč., dienos metu ūkin. Skodžiaus sudėgė klojimą su visais nekultais javais ir ūkio padargais. Nuostoliai siekia per 7,000 litų. Gaisro priežastis — padegę svetimi vaikai. Tvarkykime ir prižiūrėkime vaikus.

Profesionalai, bižnleriai, pramoninkai, kurie skelbia „Darbininke“ tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbkitės „Darbininke“.

HERBLAX

Sie vaistai yra padaryti iš žolių. Gydytojai pataria juos naudoti kaip vaikams, taip ir suaugusiems nuo vidurių užkietėjimo.

Wellington & Co. Inc.

Laboratory at Norwood, Mass.

Edw. V. Warabow

(WRUBLIASKAS)
LIETUVIS GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS

1156 Washington St.,

NORWOOD, MASS.

Tel. Norwood 1503

Brockton Office:

24 Field St.

Tel. Brockton 2005

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas bižnlerius mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami „Darbininke“ apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maistą patarnauja. Nuėjį į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte „Darbininke“.

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE,
Telephone COLUMBIA 6702
29 SAVIN HILL AVENUE,
DORCHESTER, MASS.

Perkins Sq. Cash Market

POVILAS BALTRUSIONAS, Sav.
490 Broadway, Tel. SOU 3120
SO. BOSTON, MASS.

K. Šidlauskas

918 E. BROADWAY,
Tel. SOUTH BOSTON 9367
Pristatau ICE CREAM ir užkan-džių pirknikams ir visokiems parengimams.

Profesionalai, bižnleriai, pramoninkai, kurie skelbia „Darbininke“ tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbkitės „Darbininke“.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS

PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Pirmininkė — Eva Marksiene,

625 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 1298

Vice-Pirm. — Ona Venienė,

311 K St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė,

1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.

Fin. Rašt. — Marijona Markoniūtė,

4115 Washington St., Rosindale,

Tel. Parkway 0558-W

Išdininkė — Ona Staniulionė,

105 West 6th St., So. Boston, Mass.

Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė,

1512 Columbia Rd., So. Boston,

Kasos Gl. — Marijona Aukštikalnienė,

111 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas

antrą utarninką mėnesio, 7:30 val.

vakare, pabažnytinėje svetainėje.

Visais draugijos reikalais kreipkitės

pas protokolų raštinkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES

DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas, Juozas Švagždytis,

601 6th St., So. Boston, Mass.

Vice-Pirm. Albinas P. Neviera,

16 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. Jonas Glineckis,

5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.

Fin. Rašt. Aleksandras Ivaška,

1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.

Išdininkas, Andrius Zaleskas,

702 Fifth St., So. Boston, Mass.

Marsalka, Jonas Zaikis,

7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas tre-

čią nedidelį kiekvieno mėnesio,

2 val. po pietų. Parapijos salė, 492

E. 7th St., So. Boston, Mass.

Prisimenant tautinio at-

1939 Christmas Club NOW OPEN

7 CLASSES from 25c to \$100.00 WEEKLY
Pradėk taupyti savo pinigus dabar, kad kitoms
Kalėdoms turėtumėte ekstra pinigų.

Brockton Savings Bank

North Main at Court St.

"THE BANK ON THE HILL"

Pigus Pirkinys Susidedantis Iš Trijų Elektrikinių Įtaisymų

GRINDINĖ LEMPA
ELEKTRINIS LAIKRODIS
ELEKTRINIS ARBATINIS KATILĖLIS

Šiuos tris prietaisus paprastai parduodame už \$23.85

Dabar speciali kaina \$14.95

[MOKĖTI 25 CENTUS.

\$1.50 | MĖNESI

Grindinė lempa su taca. Speciali šviesa apsaugoti akims.

Puikiai apdailintas elektrinis "mahogany" laikrodis. Elektrinis arbatinis katilėlis dėl įvairių vartojimų. Visi šitie įtaisymai yra tinkami kaip

KALĖDŲ DOVANOS.

Brockton Edison Co.

Motinių Tragedija Požemy

Vilniaus Urvų Paslaptys ir Šiurpių Įvykių Liudininkai

Norint geriau pažinti Vilnių ir jį nuoširdžiai pamilti, reikia mėginti atspėti tas mįsles, kurias patiekia paslaptingi požemiai ir griuvėsiai, reikia pergyventi nors mintyje mūsų protėvių džiaugsmus ir nelaimes.

Apie ką Vilniuje žmonės nuolatos kalba, ypač atvykę? Jie pasakoja, ką matė ir girdėjo tose vietose, kur buvę devyniasdešimt, kur prasmegę užkeikti turtai, kur atsivėrę stebuklingi šaltiniai ir kur žmonės gyvi palaidoti. Tose legendose daug žinoma, fantazijos, bet vis dėlto yra ir tiesos.

Iš dominikonų bažnyčios požemio išlipę būrelis žmonių į dienos šviesą len-gvai atsidaso.

Matyti vaizdai visus paveikė, ir jie tylėjo. Tik vienas berniukas, įsikibęs tėvui į rankovę, nedelsė jam rūpimais klausimais:

— Tėveli, už ką tie maži vaikai nukankinti? Kodėl jie nepabėgo? Kodėl jie be drabužių?

— Todėl, kad tave čia be reikalo atsivedžia.

Elektra rūsy neužgeso, nes kita grupė, įsigijusi žalius bilietus už 30 ct., nusileido žemyn.

Palei sieną išrikiuoti keli atdari karstai.

Nors jie čia guli nuo 17 a., bet drabužiai ir išvaizda rodo, tartum jie vakar būtų buvę palaidoti. Vienas vyras su odiniais ilgais batais, iš kurių kyšo šiaudai, anot vadovo pasakojimo, yra miestietis sukilėlis; jo kišenėje rastas talismanas. Antras vėl savotiškais drabužiais apvilktas — riteris. Jo riteriška išveda iš to, kad dešinės rankos muskulai labiau išlavinti nuo ginklo. Toliau guli moteris ilgu apsiaustu, su vainikėliu ant galvos.

Už pilioriaus vienuolės — dvi plytos. Ant pirmo užmautas įžadų aukso žiedas. Vieną kartą šis žiedas kažkam patiko, ir jis dingio be žinios nuo vienu-

lės piršto. Jo vieton buvo padirbdintas kitas, bet jau iš paprasto metalo, tik paauksuotas. Tačiau ir tas dingio. Po kelerių metų pirmasis vagis, matyti, sąžinės persekiojamas, atėjo į tą pačią bažnyčią ir, viską išpažinęs kunigui, didžiai gailėdamas grąžino aukso žiedą. Bet netikrasis taip ir neatsirado.

Prie kito pilioriaus — didikas Oginskis. Sakoma, kad jisai 18 am. nunuodytas, ir iš tikro jo veido išraiška yra baisi. Grobikai jam nutraukė pirštus, kuriam buvo apmaustyti brangiais žiedais iš aukso ir briliantų.

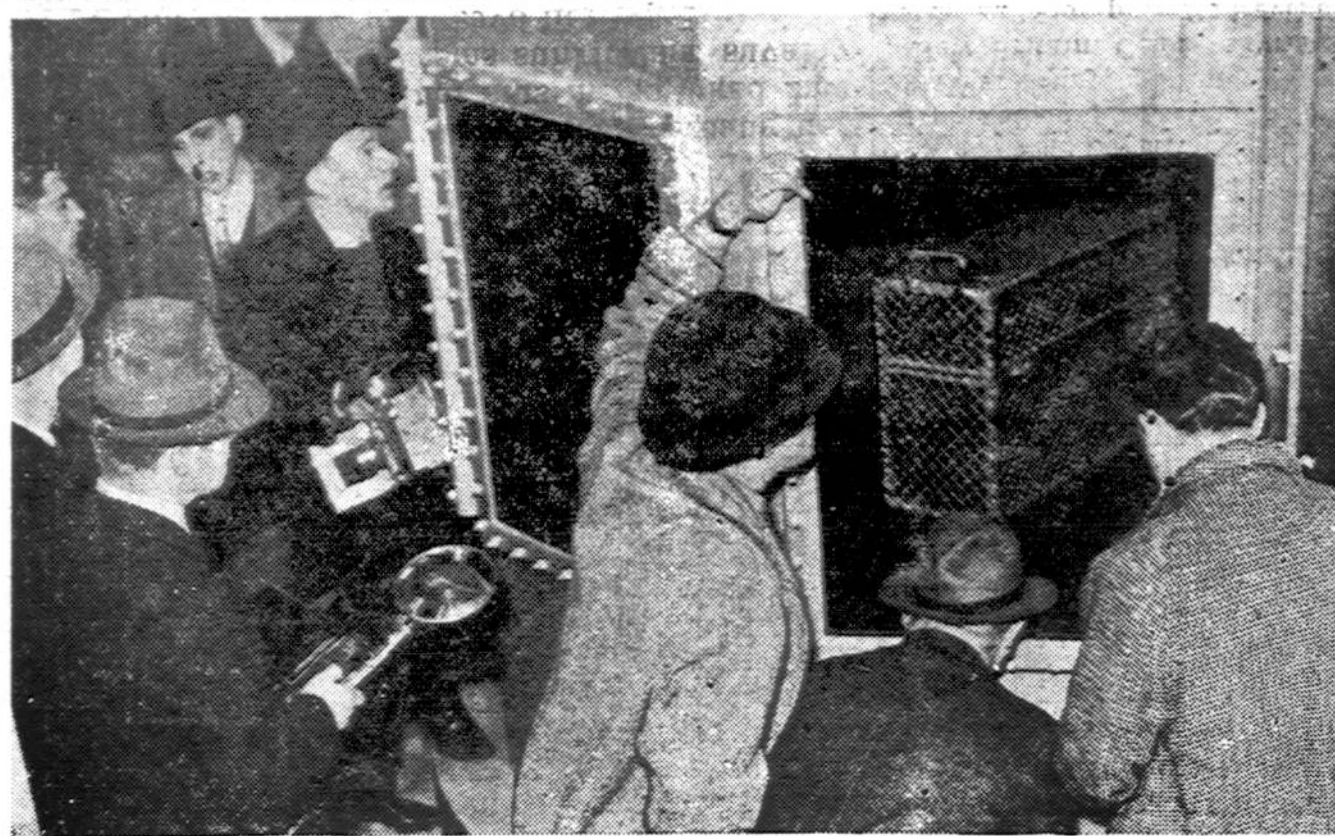
Siauru takeliu pasistūmėjom į kitą pertvarą ir ten išvydom šiurpų vaizdą: didžiausią krūvą išdžiūvusių lavonų.

Tarp jų guli motinos su kūdikiais ant rankų. Daugybė paaugolių su iškreiptais žandais, lyg būtų sustingę baisiame riksmo.

Nepaprastai sauso požemio dėka, jie visi gerai išlikę ir, rodos, tik įkvėptum jiems dvasios, ir jie papu- dė viską papasakotų.

Kaip išaiškinti šį nepaprastą faktą? Yra įvairių spėliojimų: vieni mano, kad sukilimo metu žmonės, ieškodami prieglaudos, saugios vietos, buvo akliai uždaryti ir čia mirę išbado. Kiti spėja, kad Napoleono kariuomenė juos čia sugrūdusi, nes yra perskeltų kaušų bizūnais ir tais, iš kurių kyšo šiaudai, anot vadovo pasakojimo, yra miestietis sukilėlis; jo kišenėje rastas talismanas. Antras vėl savotiškais drabužiais apvilktas — riteris. Jo riteriška išveda iš to, kad dešinės rankos muskulai labiau išlavinti nuo ginklo. Toliau guli moteris ilgu apsiaustu, su vainikėliu ant galvos.

Už pilioriaus vienuolės — dvi plytos. Ant pirmo užmautas įžadų aukso žiedas. Vieną kartą šis žiedas kažkam patiko, ir jis dingio be žinios nuo vienu-

Californijos valstybė pirmoji turi įrengimą gasu žudyti mirtimi nubaustus kalinius San Quentin kalėjime. Čia jau vienas kalinys Folsom tuo naujuoju įtaisymu nužudytas. Bet jis nebuvo pirmasis. Kalėjimo viršininkai įsakė pirmiausia nužudyti tuo nauju įrengimu kiaulę, kas ir buvo padaryta.

sytojo Korčako portretai iš XVIII am.

Portreto viršuje — Lietuvos Vytis.

Siaurutėmis seno miesto gatvėmis reikia įpratimo gerai išlaviruoti. Žydų gatvė kaip rankovė, o jie, dar sustoję, susėdę šaligatviuose, varo gešėtą. Skarmalais apsikutojusios žydės velka prikrautas kašes ir stena ir dejuoja, o besisinchios nuvaro praeivius į grindimą.

Tie Izraelio vaikai, tai mūsų tautos nelaimė, — pasakoja vienas inteligentas. — Jie, pradėdami mągystėmis ir baigiant tom kašėm, renka mūsų pinigų ir veža milijonais į Palestina, naikindami mus ekonomiškai. Bet jau ateina jiems liūdnos dienos.

Teisybė. Jau daug kur krautuvų ir įmonių languose iškabintas parašas: "Krikščionių krautuvė... imonė".

Vieną vakarą keli studentai, bėgdami gatvėmis, kėlė triukšmą šaukdami: — "Lenkija mūsų žemė, Krakova, Varšuva mūsų miestai. Žydai — marš į Palestiną!" Tačiau žydai nesitraukė jiems iš kelio — matyti, mažai tebijo. XX Amž.

Kaip Prof. Pikardas Leisis Gelmes

Belgų prof. Piccardas 1932 m. buvo pasikėlęs stratosferiniu balionu tirti kosminius spindulius ligi 16,000 metrų aukščio. Tuos pačius kosminius spindulius norėdamas geriau pažinti dabar planuoja 1940 metais leisti į jūrų gelmes ligi 10,000 metrų. Prof. Piccardas daro savotišką galimą rutulį, kuris jūroje plaukios visai laisvai, nebus su laivu surištas jokių kabelių. Toks rutulys jau ateinantį pavasarį bus išbandytas Ženevos ežere, Šveicarijoje. Gelmių rutulys bus pagamintas Briuselyje. Jo skersmuo 2 metrai, svoris 4500 kilogramų, kad tvirtos sienos ir specialūs stiklo langai galėtų išlaikyti didelį spaudimą. Išoriniai rutulys nuo nieko nepriklauso ir valdosi pats. Jį įruošiant numatyti visi galimi pavojai. Prieš jūros automatiškai iššaus į viršų gelmiu baisenybes, jei jos šviesos raketas, kad priužultų, numatoma gintis elektra. Rutulio kėlimosi viršų jėga yra tokia stipri, kad jeigu ir įstrigtų jūrų dugne į kokią nors augmeniją tai lengvai galėtų iškilti. Jeigu žmonės apalptų, tai po tam tikro laiko

MARIANAPOLIO KOLEGIJOS RĖMĖJŲ SEPTINTOJO SEIMO PROTOKOLAS

Septintasis Marianapolio Kolegijos Rėmėjų Seimas įvyko spalio 30 d., 1938 m. Kolegijos rūmuose. Seimas pradėtas šv. mišiomis, kurias atliko Provincijolas kun. J. Jakaitis; jam asistavo kun. dr. J. Pauliukonis diakonu ir kun. A. Švedas subdiakonu. Iškilmės pritaikintą pamokslą pasakė kun. dr. J. Starkus. Per mišias giedojo Kolegijos studentų choras. Po pamaldų įvyko bendri pietūs.

Seimo posėdis prasidėjo antrą valandą po pietų. Centro pirmininkas kun. J. Vaitekūnas atidarydamas posėdį, pakvietė kun. J. Jakaitį sukalbėti maldą. Pirmininkas pasiūlė į seimo valdybą išrinkti šiuos asmenis, kurie buvo ir išrinkti: pirm. p. J. Laučka, pavaduotojas p. Vincas Parulis ir p. Ona Ivaškiene; raštininkai — p. M. Dilionienė ir stud. Antanas Kasparas. Rezoliucijų komisija: kun. dr. A. Jucimas, p. Marijona Kilmonienė ir stud. Petras Venslauskas. Sveikinimų komisija: kun. A. Švedas, p. Vladas Rimša ir stud. Petras Aikšnoras.

Centro pirmininkas, kun. J. Vaitekūnas, pasveikins seimą, paprašė valdybos užimti savo vietas. Seimo pirmininkas, p. J. Laučka, "Amerikos" redaktorius, pasveikins seimą, pakvietė eilę kalbėtojų, kurie sveikindami susirinkusius, kartu nušvietė Kolegijos rėmėjų reikalus. Kalbėjo šie seimo dalyviai: kun. J. Jakaitis dėkojo susirinkusiems už parėmimą Marijonų vienuolės jos tuose darbuose, kurie čia Marijonams tenka dirbti ir ragino nenuleisti rankų, bet tą gražų darbą vartyti ir toliau. Kun. dr. J. Navickas, sveikindamas susirinkusius, atkreipė seimo dalyvių dėmesį į tai, kiek baisioji audra padarė Marianapolio kolegijai nuostolių, kurie siekia \$50,000. Jisai nuoširdžiai dėkojo visiems rėmėjams ir prieteikiams, kurie nepatingėjo prisidėti savo gražiais darbais kaip aukomis, taip ir savo darbu ar tai piknikų metu ar po audros valant parką.

Toliau sveikino susirinkusius kolegijos studentų vardu jų pirmininkas stud. J. Petrauskas. Centro raštininkė p. M. Dilionienė dėkojo tiems, kurie prisidėjo prie Lietuvių Dienos darbo. Worcester, Mass. rėmėjų kuopa išreiškė dėmesį ir padėką už rėmėjų skyrį: Worcester, Mass. 12 skyrė vardu kalbėjo p. V. Rimša. Iš jo raporto paaiškėjo, kad jų ruoštas kolegijos nauda piknikas neįvyko; kaip tik pasitaikiusi audra tai sutrukdė. Šiaip jau skyrė nariai daug darbo įdėjo per piknikus Marianapolio jė ir vėliau, ištikus audrai, per keletą dienų po keliolika vyrų dirbo Marianapolio parke, valydami kelius ir sudorodami medžius. Boston, Mass., skyrė vardu savo pranešime padėkojo Providence rėmėjams, ypač kun. J. Vaitekūnui, kuris su savo choru buvo atvykęs į Bostoną ir čia sudarė progą sukelti net šimtą dolerių pelno. Bostono rėmėjos įrgi gerai pasižymėjo savo darbu per piknikus. Providence, R. I. skyrė vardu kalbėjo p. Edvardas Čiočys, pažymėdamas, kad vietiniai rėmėjai gausiai parėmė kolegijos vą, suruošę pramogą Bostone, ir kad, ypač jų klebonas, kun. J. Vaitekūnas kolegijos reikalais su prakalbomis važinėjo į Boston, Waterbury, ir kitur. New Britain, Conn. skyrė vardu kalbėjo p. O. Radzevič-

nė, pažymėdamas, kad šiais metais pasiekė suruošti pramogą, kuri davė kolegijos vą \$100 pelno. Rėmėjai daug pasidarbavo ir į tikių išplatinti studentų vaidinimui New Britain.

Waterbury, Conn. skyrė vardu kalbėjo p. V. Urbonas, pažymėdamas, kad peraitį žiemą buvo suruošta labai sėkminga pramoga su šokiais kolegijos nauda, kad davė apie \$100 pelno. Per abudu pikniku Mariana-polyje Waterbury rėmėjai turėjo savo stalą. Ateinantį sausio mėnesį 14 d. skyrė vėl ruošia pramogą kolegijos nauda.

Rezoliucijos komisija patiekė seimui sekančias rezoliucijas, kurios buvo priimtos: — Kadangi rėmėjai ir kiti prieteliai visuomet darbuojasi kolegijos gerovei įvairiuose parengimuose, ypač Lietuvių Dienoje ir rėmėjų piknikuose ar tai savose kolonijose ar kolegijos parke — todėl seimas reiskia jiems didelę padėką.

Savo geriems prieteliams, aukojusiems kolegijai po \$100, \$50, \$25 ir mažesnių sumų, kaip lygiai ir žadėjusiems aukoti, ypač gerbiame kunigams klebonams, kurie leido savo bažnyčiose daryti rinkliavą, seimas reiskia nuoširdžią padėką.

Studentų organizacija nuoširdžiai prašo kolegijos rėmėjų, kad patys užsirašytų "Studentų Žodį" ir paragintų jį užsirašyti savo pažįstamus, tuo būdu paremdami studentų organizaciją ir plačią visuomenę supažindindami arčiau su mokslo įstaiga. Seimas nutaria ateinančią vasarą ruošti du piknikus: Lietuvių Dieną ir rėmėjų pikniką rugpjūčio mėnesyje Žolinės sekmadienį.

Inešimai ir sumanymai: Panelė M. Kilmonienė pasiūlė antram piknikui išleisti tiktų knygučių. Numatytos dovanos: pirma \$10, antra \$3 ir trečia \$2. Tiktų kaina 10 centų. Pasiūlymas priimtas. Kun. J. Vaitekūnas ir p-lė Kilmonienė pasižadėjo suteikti numatytas aukas. P. M. Dilionienė kvietė susirinkusius, kad jie kreiptųsi į įvairias draugijas, prašydami kolegijai aukų. Pavyzdžiui Marijos Vardo draugija nutarė sukelti įvairiais paruošimais \$100 auką; panašiai pasielgė ir Moterų Sąjungos 5-toji kuopa. — Inešimas priimtas ir dalyviai prašomi kreiptis į savas draugijas prašydami aukų.

Panelė M. Kilmonienė pasiūlė antram piknikui išleisti tiktų knygučių. Numatytos dovanos: pirma \$10, antra \$3 ir trečia \$2. Tiktų kaina 10 centų. Pasiūlymas priimtas. Kun. J. Vaitekūnas ir p-lė Kilmonienė pasižadėjo suteikti numatytas aukas. P. M. Dilionienė kvietė susirinkusius, kad jie kreiptųsi į įvairias draugijas, prašydami kolegijai aukų. Pavyzdžiui Marijos Vardo draugija nutarė sukelti įvairiais paruošimais \$100 auką; panašiai pasielgė ir Moterų Sąjungos 5-toji kuopa. — Inešimas priimtas ir dalyviai prašomi kreiptis į savas draugijas prašydami aukų.

Panelė M. Kilmonienė pasiūlė antram piknikui išleisti tiktų knygučių. Numatytos dovanos: pirma \$10, antra \$3 ir trečia \$2. Tiktų kaina 10 centų. Pasiūlymas priimtas. Kun. J. Vaitekūnas ir p-lė Kilmonienė pasižadėjo suteikti numatytas aukas. P. M. Dilionienė kvietė susirinkusius, kad jie kreiptųsi į įvairias draugijas, prašydami kolegijai aukų. Pavyzdžiui Marijos Vardo draugija nutarė sukelti įvairiais paruošimais \$100 auką; panašiai pasielgė ir Moterų Sąjungos 5-toji kuopa. — Inešimas priimtas ir dalyviai prašomi kreiptis į savas draugijas prašydami aukų.

Šeiminkinių Dėmesiui

Jei nori būti gera šeiminkė-virėja, tai tuojau įsigyk labai naudingą knygą — "VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS". Be to, šioje knygoje dar yra pridėtas kaip pasigaminti iš visokių vaisių vyną. Knyga turi 223 puslapius. Jos kaina tik \$1.00. Užsakymus su money orderiu siųskite:

"DARBININKAS" 366 West Broadway, South Boston, Mass.

Lietuvių Kalbos

GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS

Parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus

Marianapolio Kolegijos Profesorius

Seniai lauktoji lietuvių kalbos gramatika jau atspausa. Ši gramatika skiriama ypatingai lietuviams amerikiečiams. Nauja gramatika pasižymi savo taisyklumu, medžiagos pilnumu, aiškumu ir, kas svarbiausia, gražia tvarka. Viskas vadovėly taikinta mokslo einantiems padėti: vartota priegaidės ženklai, kad kirčiavimu ir balsių ilgumu būtų pažymėtas ištartimas. Žodžiu, tai tinkamiausias vadovėlis norintiems geriau pažinti lietuvių kalbą ypač tinkamas lietuvių parapijų mokykloms.

Knyga labai gražiai apdaryta. Kietais, patvariais viršeliais.

Kaina 1 doleris. (Siunčiant paštu \$1.15).

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston, Mass.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernus ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271